

STÁTNÍ ÚŘAD
INSPEKCE PRÁCE

**PROGRAM KONTROLNÍCH AKCÍ
STÁTNÍHO ÚŘADU INSPEKCE PRÁCE
NA ROK 2025**

PROSINEC 2024

Obsah

Obsah.....	2
Úvod.....	1
1 Podněty ke kontrole.....	2
2 Kontroly v oblasti zaměstnanosti.....	4
2.1 Kontroly zastřené zprostředkování zaměstnání.....	5
2.2 Kontroly nelegálního zaměstnávání.....	6
2.3 Kontroly plnění povinného podílu zaměstnávání osob se zdravotním postižením.....	7
2.4 Kontroly rovného zacházení a zákazu diskriminace při uplatňování práva na zaměstnání.....	9
2.5 Kontroly poskytování služby péče o dítě v dětské skupině.....	9
3 Kontroly v oblasti pracovněprávních vztahů.....	11
3.1 Zaměření kontrolní činnosti v oblasti pracovněprávních vztahů v roce 2025.....	13
3.1.1 Kontrola v oblasti rovného zacházení se zaměstnanci, rovného odměňování zaměstnanců a dodržování zákazu diskriminace.....	14
3.1.2 Kontrola v oblasti odměňování zaměstnanců, zejména dodržování minimální mzdy ..	15
3.1.3 Kontrola v oblasti pracovní doby a doby odpočinku.....	17
3.1.4 Kontrola v oblasti dodržování povinností na úseku agenturního zaměstnávání.....	18
3.1.5 Kontrola dodržování pravidel při vysílání pracovníků do ČR na základě směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/957 ze dne 28. června 2018, kterou se mění směrnice 96/71/ES o vysílání pracovníků v rámci poskytování služeb dotčenými státy Evropské unie a směrnice 2014/67/EU.....	20
3.1.6 Kontrola v oblasti pracovních podmínek při zaměstnávání zaměstnanců ze zahraničí	22
4 Kontroly v oblasti bezpečnosti práce.....	25
4.1 Zaměření kontrolní činnosti v oblasti BOZP a VTZ v roce 2025.....	27
4.1.1 Kontroly BOZP.....	28
4.1.2 Bezpečná práce s nebezpečnými chemickými látkami a směsmi.....	31
4.2 Kontroly k zajištění bezpečnosti provozu technických zařízení se zvýšenou mírou ohrožení života a zdraví a právních předpisů o bezpečnosti provozu VTZ.....	31
4.2.1 Integrovaná inspekce dle zákona o prevenci závažných havárií, kontrola bezpečnostní dokumentace.....	34
Seznam hlavních kontrolních oblastí SÚIP na rok 2025.....	35
Seznam použitých zkratk.....	36

Úvod

Roční program kontrolních akcí Státního úřadu inspekce práce (dále jen SÚIP) na rok 2025 byl zpracován na základě ust. § 4 odst. 1 písm. c) zákona č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o inspekci práce“). V zaměření kontrolní činnosti v roce 2025 SÚIP zohlednil mimo jiné aktuální situaci na trhu práce v jednotlivých krajích, příslušné strategie a doporučení Evropské unie (dále jen „EU“) a priority Národního akčního programu bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci. V programu kontrolních akcí jsou rovněž promítnuty výsledky analýzy pracovní úrazovosti, analýzy přijatých podnětů ke kontrole v roce 2024 a implementovány praktické poznatky z kontrolní činnosti orgánů inspekce.

Kontrolní činnost SÚIP a oblastních inspektorátů práce (dále jen „OIP“) bude v roce 2025 prioritně směřovat k odhalování a předcházení nedodržování právních předpisů ze strany zaměstnavatelů, v oblasti pracovněprávních vztahů, bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (dále jen „BOZP“) a předpisů v oblasti zaměstnanosti, které mají závažné negativní dopady na pracovní podmínky a zdraví zaměstnanců. Mimořádná pozornost bude věnována kontrolám zaměřeným na odhalování nelegálních praktik s negativními dopady do veřejných rozpočtů.

Orgány inspekce práce v roce 2025 zintenzivní své aktivity v prevenci a osvětě, a to zejména prostřednictvím poskytování poradenství, mediálních prezentací výsledků kontrol a aktivní účasti na odborných seminářích a akcích pořádaných především sociálními partnery.

Hlavní priority činnosti orgánů inspekce práce pro rok 2025:

1. Intenzivní a efektivní kontroly zaměřené na odhalování nelegálního zaměstnávání občanů ČR a cizinců.
2. Odhalování zastřeného zprostředkování zaměstnání (šedých agentur) a jejich uživatelů, a to ve spolupráci s dalšími kontrolními orgány a sociálními partnery.
3. Kontroly pracovních podmínek cizinců, vysílaných zaměstnanců a držitelů dočasné ochrany z Ukrajiny.
4. Cílené kontroly zaměřené odměňování zaměstnanců, včetně rovného odměňování mužů a žen.
5. Kontroly příčin a okolností pracovních úrazů.
6. Aktivní účast na společných kontrolách a aktivitách Evropského orgánu pro pracovní záležitosti (dále jen ELA).

Rozsah a zaměření kontrolní činnosti orgánů inspekce práce pro rok 2025 v rámci jejich kontrolní působnosti je podrobně uvedeno v následující části materiálu.

Pozn.: Použité statistické údaje za rok 2024 jsou uvedeny k datu 30. 11. 2024.

1 Podněty ke kontrole

SÚIP a OIP každoročně obdrží tisíce podnětů ke kontrole směřujících do všech oblastí kontrolní činnosti orgánů inspekce práce. Přijaté podněty převážně směřují do oblasti PPV a zaměstnanosti, v menší míře jsou pak zastoupeny podněty směřující do oblasti BOZP.

Orgány inspekce práce přijímají nejčastěji podněty přímo ze strany zaměstnanců, kterých se podnět týká, dále od orgánů veřejné správy či sociálních partnerů. Podstatná část podnětů je přijata ze strany anonymních podatelů. Nejčastějším důvodem pro podání podnětu ke kontrole je obecně snaha dosáhnout s pomocí orgánů inspekce práce na zákonná práva stanovená právními předpisy a zajistit tak nápravu nezákonných postupů zaměstnavatelů.

Kontroly na základě přijatých podnětů patří dlouhodobě mezi významnou část kontrolní činnosti všech OIP. Od počátku roku 2024 přijaly orgány inspekce práce celkem **6 553 podnětů ke kontrole**. Po vyhodnocení těchto podnětů bylo následně provedeno **3 814 kontrol**.

Každému přijatému podnětu věnují orgány inspekce práce zvýšenou pozornost. Po vyhodnocení obsahu podnětu následuje z velké části provedení kontroly. Podatel podnětu je vždy předána informace, která zahrnuje nejen potvrzení o přijetí podnětu SÚIP nebo OIP, ale často je rovněž s podatelí vedena také další komunikace, která se týká zejména doplnění potřebných dokladů či chybějících informací.

O zařazení podnětu ke kontrole do plánu kontrol, rozhodují OIP na základě vyhodnocení jeho závažnosti, účelnosti provedení kontroly a rovněž dle svých kapacitních možností. O výsledku kontroly je podatel podnětu vždy písemně informován. Přijaté podněty jsou sledovány a statisticky vyhodnocovány, přičemž výstupy z těchto analýz zohledňuje SÚIP v programu kontrolních činností. V mnoha případech je podatelům podnětu současně poskytováno i bezplatné poradenství.

Přijaté podněty nejčastěji upozorňovaly na porušování právních předpisů v oblasti PPV, kde se nejčastěji jednalo o odměňování zaměstnanců a o nedostatky v pracovním poměru nebo u dohod konaných mimo pracovní poměr (nejen při skončení, ale také při samotném vzniku).

Podněty upozorňovaly na porušování povinností stanovených zákonem č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZoZ“ nebo „zákon o zaměstnanosti“), přičemž tyto podněty nejčastěji upozorňovaly na možný výkon nelegální práce cizinců, občanů ČR nebo občanů EU. V menší míře se přijaté podněty vztahovaly k dalším povinnostem, které zaměstnavatelům ukládá zákon o zaměstnanosti. Nejčastěji se jednalo o diskriminaci při uplatňování práva na zaměstnání, nedodržování povinností stanovených agenturám práce, porušování povinností při zaměstnávání osob se zdravotním postižením (dále jen „OZP“) a v neposlední řadě nedodržování zákonem stanovených podmínek při poskytování péče o dítě v dětské skupině.

Počet přijatých podnětů ke kontrole v oblasti BOZP není dlouhodobě příliš vysoký. Podněty se nejčastěji týkají problematiky pracovních úrazů, neposkytnutí osobních ochranných pracovních

Program kontrolních akcí Státního úřadu inspekce práce na rok 2025

prostředků (dále jen „OOPP“), nezajištění školení o bezpečnosti práce a neplnění povinností spojených s provozem VTZ.

Shodně s předchozími lety, tak i v roce 2025 budou podněty ke kontrole patřit mezi základní pilíře plánování a realizace kontrolní činnosti OIP a rovněž budou vodítkem pro zaměření kontrolní činnosti orgánů inspekce práce. Nedílnou součástí kontrolní činnosti bude také vyhodnocování přijatých podnětů ke kontrole od cizích státních příslušníků, kteří pracují nebo pracovali na území ČR.

V roce 2024 byla zahájena digitalizace řízení podnětů, která by měla vést k zefektivnění procesů spojených s podáním podnětu, kdy například identifikovaný podatel podnětu bude mít nově možnost vidět na online portálu ucelený přehled svých podání.

2 Kontroly v oblasti zaměstnanosti

SÚIP od roku 2012 realizuje kontroly v oblasti zaměstnanosti, a to v souladu se zákonem o zaměstnanosti. Kontrolní působnost orgánů inspekce práce v oblasti zaměstnanosti je upravena v ust. § 125 a § 126 zákona o zaměstnanosti, kdy nejvýznamnější je kontrolní činnost zaměřená na odhalování nelegální práce a od roku 2017 také na oblast zastřené zprostředkování zaměstnání.

Kontrolní činností v oblasti zaměstnanosti se zabývá úsek inspekce zaměstnanosti SÚIP a 14 oddělení inspekce zaměstnanosti OIP. V organizační struktuře je 179 míst inspektorů a inspektorek (dále jen „inspektor“) zaměstnanosti a 4 místa inspektorů metodiků. Oddělení kontroly nelegálního zaměstnávání mají, na rozdíl od dalších kontrolních útvarů SÚIP, krajskou působnost.

V posledních letech je na trhu práce výrazný převis poptávky po pracovní síle nad její nabídkou. ČR patří k zemím s nejnižší mírou nezaměstnanosti v rámci EU. Z výše uvedeného je zřejmé, že i v roce 2025 bude vysoká poptávka po pracovní síle, kterou nebude možné pokrýt občany ČR, a snahou zaměstnavatelů bude získat pracovní sílu ze zahraničí. Řada subjektů využije služeb zastřené zprostředkování zaměstnání či se uchýlí k nelegálnímu zaměstnávání cizinců.

Zastřené zprostředkování zaměstnání výrazným způsobem pokřivuje trh práce, má významné dopady v daňové oblasti, ale i v oblasti srovnatelných pracovních podmínek zaměstnanců zastřených zprostředkovatelů práce, a i kmenových zaměstnanců pseudouzivatelů. Kromě zastřených zprostředkovatelů práce se na nelegálním jednání podílejí výraznou měrou právě pseudouzivatelé, proto od roku 2021 lze postihnout i je a hrozí jim pokuta od 50 000 Kč až do 10 000 000 Kč.

V roce 2024 bylo orgány inspekce práce zjištěno **245 případů zastřené zprostředkování a 169 subjektů zastřené zprostředkování umožnilo**. Orgány inspekce práce uložily v roce 2024 za zastřené zprostředkování **161 pokut v souhrnné výši 71, 714 mil. Kč** a za jeho umožnění **81 pokut v souhrnné výši 67, 198 mil. Kč**.

Ročně provedou orgány inspekce práce 6–7 tis. kontrol přímo zaměřených na nelegální práci a zjistí 2–3 tis. nelegálních zaměstnanců. Nelegálně pracující osoby jsou nejčastěji identifikovány na pracovištích zaměstnavatelů v sektorech stavebnictví a zpracovatelského průmyslu. Za nelegální práci bylo v roce 2024 uloženo **798 pokut v souhrnné výši 163 962 500 Kč**.

Orgány inspekce práce provádějí také kontroly v oblasti rovného zacházení a zákazu diskriminace při uplatňování práva na zaměstnání, při kterých jsou kontrolovány zejména diskriminační inzeráty, oblast plnění povinného podílu zaměstnávání osob se zdravotním postižením a v posledních letech i oblast zastřené zprostředkování zaměstnání.

Dlouhodobě jsou jedním ze zdrojů pro zaměření kontrolní činnosti podněty ke kontrole od zaměstnanců, sociálních partnerů a orgánů státní správy. V oblasti ZoZ obdržely orgány

inspekce práce v roce 2024 celkem **1 903 podnětů**, na jejichž základě bylo provedeno **871 kontrol**. Z celkového počtu 6 553 podnětů upozorňovalo na nelegální zaměstnávání **1 774 podnětů**.

Zaměření kontrolní činnosti v oblasti zaměstnanosti v roce 2025

V roce 2025 provedou orgány inspekce práce nejméně 6 700 kontrol v oblasti zaměstnanosti s následujícím zaměřením:

- kontroly zastřené zprostředkování zaměstnávání a jeho umožnění,
- kontroly nelegálního zaměstnávání občanů ČR, občanů EU a cizinců ze třetích zemí,
- kontroly plnění povinného podílu zaměstnávání osob se zdravotním postižením,
- kontroly rovného zacházení a zákazu diskriminace při uplatňování práva na zaměstnání, poskytování služby péče o dítě v dětské skupině.

2.1 Kontroly zastřené zprostředkování zaměstnání

Přestupek zastřené zprostředkování zaměstnání a jeho umožnění patří spolu s umožněním výkonu nelegální práce mezi nezávažnější porušení zákonných předpisů. Dle ustanovení zákona o zaměstnanosti je za spáchání přestupku zastřené zprostředkování zaměstnání možné uložit pokutu v rozmezí od 50 tis. Kč až do 10 mil. Kč. S účinností od 2. 8. 2021 byl do legislativy zaveden rovněž přestupek umožnění zastřené zprostředkování zaměstnání.

Zastřené zprostředkování zaměstnání patří mezi hlavní kontrolní oblasti orgánů inspekce práce od roku 2017. Výsledky kontrolní činnosti v této oblasti dlouhodobě prokazují oprávněnost cíleného zaměření kontrolní činnosti na tuto oblast.

V roce 2024 bylo provedeno celkem **392 kontrol přímo zaměřených na oblast zastřené zprostředkování zaměstnání**, přičemž zastřené zprostředkování zaměstnání bylo zjištěno u 174 subjektů. Rovněž bylo odhaleno 100 podnikatelských subjektů, které výkon zastřené zprostředkování zaměstnání umožnily. Dále bylo při těchto kontrolách zjištěno 248 osob při výkonu nelegální práce (24 občanů ČR, 15 občanů EU, 209 cizinců).

Kromě výše uvedeného bylo 138 případů zastřené zprostředkování zaměstnání zjištěno v rámci kontrol zaměřených na jinou hlavní oblast (zpravidla nelegální práci). Celkem orgány inspekce práce v roce 2024 zjistili 71 případů zastřené zprostředkování zaměstnání a 69 subjektů zastřené zprostředkování umožnilo.

V roce 2024 bylo za zastřené zprostředkování zaměstnání uloženo 161 pokut v souhrnné výši 71 714 000 Kč a za jeho umožnění 81 pokut v souhrnné výši 67 198 000 Kč.

Zastřené zprostředkování zaměstnání je často zjišťováno i ve spojitosti se zaměstnáváním cizinců. Motivací pro poskytování a využívání zastřené zprostředkování zaměstnání je snaha obejít nejen podmínky pro samotné zprostředkování zaměstnání (např. srovnatelné mzdové

podmínky, povolení ke zprostředkování zaměstnání, složení kauce atd.), ale také legislativní podmínky upravující dočasné přidělování cizinců.

Při procesu plánování kontrolní činnosti budou orgány inspekce práce dále využívat zejména své zkušenosti a znalosti místního trhu práce či poznatky z kontrolní praxe. Důležitým zdrojem budou rovněž informace plynoucí z obdržných podnětů ze strany veřejnosti či jiných kontrolních orgánů, včetně cíleného monitoringu jednotlivých pracovišť, který samotné kontrole předchází.

Vzhledem k propojenosti zastřenému zprostředkování zaměstnání a výkonu práce cizinců bude rozvíjena spolupráce s Úřadem práce ČR, jenž vydává povolení k zaměstnání cizinců. Do kontrolní činnosti v této oblasti bude rovněž promítnuta aktuální situace na trhu práce.

2.2 Kontroly nelegálního zaměstnávání

Oblast odhalování a potírání nelegálního zaměstnávání se dlouhodobě řadí mezi hlavní kontrolní oblast orgánů inspekce práce a plně odpovídá prioritám resortu MPSV a rovněž vnitřní politice EU.

Nelegální zaměstnávání je orgány inspekce práce řazeno mezi nejčastěji kontrolované oblasti, jelikož se jedná o jedny z nejzávažnějších deliktů. Nelegální zaměstnávání je spojeno s velkým množstvím negativních dopadů, zejména při únicích v oblasti daní z příjmu fyzických osob a pojistného na sociálním a zdravotním pojištění. Z důvodu neuzavření pracovněprávního vztahu nejsou nelegálně pracující osoby pod ochranou danou pracovněprávními předpisy a rovněž je umožněním výkonu nelegální práce možné získat konkurenční výhodu, která vytváří nerovné podnikatelské prostředí.

Dlouhodobým trendem v oblasti výkonu či umožnění nelegální práce je zjišťování zejména nelegální práce cizinců. Např. v roce 2024 bylo **1 233** zjištěných nelegálních zaměstnanců právě **z řad cizinců**. Dlouhodobě lze tento trend přičítat zejména ekonomické situaci a nízké míře nezaměstnanosti, díky čemuž je pro tuzemské zaměstnavatele často obtížné zaměstnat dostatečné množství zaměstnanců z ČR či zemí EU. Hlavním důvodem nelegálního zaměstnávání cizinců je pak snaha obcházet podmínky, které jsou na zaměstnávání zahraničních pracovníků kladeny českou legislativou.

Od začátku roku 2024 provedly orgány inspekce práce celkem **6 144 kontrol zaměřených na odhalování nelegální práce**. Těmito kontrolami bylo zjištěno celkem **1 825 nelegálně pracujících osob**, z toho 81 občanů EU, 511 občanů ČR a 1 233 občanů třetích zemí tzv. cizinců. V oblasti nelegálního zaměstnávání bylo uloženo **798 pokut v souhrnné výši 163, 962 mil. Kč**.

V roce 2024 byla realizována mimořádná kontrolní akce zaměřená proti pracovnímu vykořisťování, během které bylo provedeno **47 kontrol**.

Mimořádným kontrolním akcím s celorepublikovou působností zaměřených na kontrolu nelegálního zaměstnávání občanů ČR a cizinců se bude SÚIP věnovat také v roce 2025. Zaměření těchto kontrolních akcí bude přizpůsobeno aktuálním trendům a vývoji situace na trhu práce. Mimořádné kontrolní akce budou připravovány v součinnosti s MPSV.

Orgány inspekce práce budou při plánování kontrolní činnosti v roce 2025 vycházet zejména z informací o zaměstnavatelích, vlastního monitoringu, komunikace se sociálními partnery, dále z přijatých podnětů ke kontrole či z výsledků již proběhlých kontrolních akcí. V rámci kontrolní činnosti bude rovněž brán ohled na aktuální trendy na trhu práce.

Při realizaci kontrolních akcí je velmi důležitá vzájemná spolupráce a sdílení informací s dalšími kontrolními orgány. Jde zejména o spolupráci s Českou správou sociálního zabezpečení, Celní správou, složkami Policie ČR, orgány finanční správy, Úřadem práce ČR a živnostenskými úřady. Vzájemná spolupráce s těmito orgány je dlouhodobě na vysoké úrovni.

2.3 Kontroly plnění povinného podílu zaměstnávání osob se zdravotním postižením

OZP představují jednu z nejzranitelnějších skupin na trhu práce a jejich začlenění do pracovního procesu a zaměstnávání je dlouhodobě věnována vysoká pozornost. Cílem politiky zaměstnanosti je zaměstnat co nejvíce OZP na otevřeném trhu práce, k čemuž mají přispívat i dlouhodobá opatření upravená v zákoně o zaměstnanosti, spočívající v povinnosti zaměstnavatelů s více jak 25 zaměstnanci takové osoby zaměstnávat, protože uplatnění OZP na pracovním trhu je důležité nejen pro jejich osobní rozvoj, ale i pro jejich sebeúctu, přičemž zaměstnávání těchto osob zabraňuje jejich vyloučení ze společnosti.

V roce 2025 tak bude i nadále nedílnou součástí kontrolní činnosti orgánů inspekce práce v oblasti zaměstnanosti oblast kontroly plnění povinnosti zaměstnavatelů zaměstnávat OZP ve výši povinného podílu těchto osob na celkovém počtu zaměstnanců.

Stejně jako v předchozích letech budou kontroly také v roce 2025 prováděny na základě podkladů od jednotlivých úřadů práce a ve spolupráci s Generálním ředitelstvím Úřadu práce ČR (dále jen „ÚP ČR“). Podklady zasílané ÚP ČR každoročně ve lhůtě do 31. 5. následujícího roku obsahují, jak informace o jednotlivých zaměstnavatelích, kteří jsou povinni OZP zaměstnávat, tak i informace o poskytovatelích náhradního plnění. Pro kontrolu poskytovatelů náhradního plnění jsou pro kontrolní činnost důležité informace o rozsahu poskytovaného náhradního plnění. Zákon o zaměstnanosti stanoví poskytovatelům limit pro poskytnutí svých výrobků a služeb nebo poskytnutí zakázky odpovídající 28násobku průměrné mzdy v národním hospodářství za první až třetí čtvrtletí předcházejícího kalendářního roku za každého přepočteného zaměstnance se zdravotním postižením, zaměstnaného v předchozím kalendářním roce. Orgány inspekce práce získávají rovněž informace pro kontrolní činnost z evidence náhradního plnění, která je elektronicky vedena na portálu MPSV.

Mnoho zaměstnavatelů stále neplní povinnost zaměstnávat OZP v zákonem stanovené výši, ani neplní zákonnou povinnost jednou z dalších forem náhradního plnění,

tj. odběrem výrobků, služeb nebo zadáním zakázek zaměstnavatelům, se kterými ÚP ČR uzavřel dohodu (ust. § 78 zákona o zaměstnanosti) nebo odvodem do státního rozpočtu v zákonem stanovené lhůtě, tedy do 15. 2. následujícího roku. V řadě případů je důvodem nesplnění povinnosti nesprávný výpočet, který má za následek odvod do státního rozpočtu v nesprávné výši. Zaměstnavatelé také často nedodržují zákonem stanovenou povinnost do 15. 2. následujícího roku písemně ohlásit příslušné krajské pobočce ÚP ČR plnění povinného podílu zaměstnávání OZP, včetně způsobu plnění.

Neznalost jednotlivých povinností v uvedené souvislosti pak dostává zaměstnavatele do situace, kdy nejen že musí odvést zákonem stanovený odvod do státního rozpočtu, ale v řadě případů je jim uložena i pokuta za neplnění zákonných povinností.

V roce 2024 provedly orgány inspekce práce 123 kontrol plnění povinného podílu zaměstnávání OZP, z toho 30 kontrol poskytovatelů a 93 kontrol odběratelů. Porušení právních předpisů bylo zjištěno u 98 kontrol.

Stejně jako v minulých letech, i v roce 2025 bude kontrolní činnost v této oblasti zaměřena na ty zaměstnavatele, kteří dle informací ÚP ČR měli plnit povinnost zaměstnávat OZP a v hlášení ÚP ČR deklarovali povinnost odvodu do státního rozpočtu, ale tento neodvedli v zákonem stanovené lhůtě, případně vůbec. Dále na nedodržení termínu oznámení plnění povinného podílu zaměstnavatelem podle ust. § 83 zákona o zaměstnanosti a způsob výpočtu plnění povinného podílu. Kontrolní činnost bude rovněž zaměřena na vnitřní předpisy nebo uzavřenou kolektivní smlouvu v případě, že zaměstnavatel při výpočtu přepočteného počtu zaměstnanců používá jinou délku pracovní doby, než je uvedena v ust. § 79 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákoník práce“), platnost dokladů, kterými se prokazuje OZP v souladu s ust. § 67 zákona o zaměstnanosti a na uznatelnost náhradního plnění, tj. zda zaměstnavatelem započítané náhradní plnění bylo realizováno v souladu s podmínkami, které stanoví zákon o zaměstnanosti.

Pokračovat budou rovněž kontroly u poskytovatelů náhradního plnění, kteří dodávají své výrobky a služby nebo plní zadané zakázky zaměstnavatelům, zaměstnávajících více než 25 zaměstnanců v pracovním poměru v návaznosti na elektronickou evidenci náhradního plnění, neboť z kontrolní činnosti orgánů inspekce práce vyplývá, že pokud poskytovatel náhradního plnění uvede v elektronické evidenci náhradního plnění nesprávně vypočtený přepočtený počet svých zaměstnanců se zdravotním postižením, má to za následek i uvedení nesprávné výše limitu v této evidenci. Taková chyba pak může mít negativní dopad na odběratele, kterým může následně vzniknout povinnost odvodu do státního rozpočtu.

V roce 2025 stejně jako v předchozích letech bude SÚIP svou poradenskou a kontrolní činností i nadále přispívat ke zvýšení právního vědomí zaměstnavatelů o této oblasti.

2.4 Kontroly rovného zacházení a zákazu diskriminace při uplatňování práva na zaměstnání

V roce 2025 budou orgány inspekce práce svou kontrolní činností v oblasti rovného zacházení a zákazu diskriminace před vstupem do zaměstnání přispívat ke zlepšení rovných podmínek při výběru zaměstnanců a dodržování zákazu diskriminace při uplatňování práva na zaměstnání stejně jako v předchozích letech.

Při uplatňování práva na zaměstnání je zakázána jakákoliv diskriminace. Hlediska pro výběr zaměstnanců musí zaručovat rovné příležitosti všem fyzickým osobám ucházejícím se o zaměstnání. Výsledky kontrolní činnosti orgánů inspekce práce potvrzují, že při uplatňování práva na zaměstnání stále dochází ke znevýhodňování některých skupin osob na trhu práce, zejména z hlediska věku a pohlaví.

Je zcela v souladu s právními předpisy vnímat skutečnost, že jen zaměstnavatel při výběru zaměstnanců nejlépe ví, jakého zaměstnance k výkonu zamýšlené práce potřebuje a stanovuje požadavky spojené s přijetím nového zaměstnance. Stanovené požadavky však musí reflektovat, že při uplatňování práva na zaměstnání je zakázána jakákoliv diskriminace a hlediska pro výběr zaměstnanců musí zaručovat rovné příležitosti všem fyzickým osobám ucházejícím se o zaměstnání.

Přes dosavadní kontrolní a osvětovou činnost orgánů inspekce práce se však ukazuje, že při uplatňování práva na zaměstnání stále dochází ke znevýhodňování některých skupin osob na trhu práce, zejména pak z hlediska věku a pohlaví.

V roce 2024 bylo provedeno **162 kontrol zaměřených na oblast rovného zacházení a zákazu diskriminace při uplatňování práva na zaměstnání**. Porušení právních předpisů bylo zjištěno u 78,4 % kontrol.

Důležitým vodítkem pro kontroly zaměřené na nerovné zacházení a zákaz diskriminace při uplatňování práva na zaměstnání budou v roce 2025 obdržené podněty ke kontrole od občanů, zájemců o zaměstnání nebo jejich rodinných příslušníků, včetně podnětů podaných anonymně. Doplnujícím zdrojem pro výběr kontrolovaných osob bude také vlastní monitoring orgánů inspekce práce při kontrolní činnosti v terénu, kde zaměstnavatelé umísťují inzeráty v prostorách svých provozoven. Orgány inspekce práce se tak zaměří na nabídky zaměstnání, u nichž požadavky pro výběrová řízení nejsou formulovány neutrálně, případně odrazují zájemce omezeními z hlediska zdravotního stavu, pohlaví, věku apod.

A také v roce 2025 tak bude SÚIP svou poradenskou a kontrolní činností přispívat ke zvýšení právního vědomí zaměstnavatelů o této oblasti.

2.5 Kontroly poskytování služby péče o dítě v dětské skupině

Jednou z variant péče o děti předškolního věku jsou tzv. dětské skupiny. Jejich činnost a podmínky, za kterých je možné službu péče o dítě v dětské skupině provozovat jsou upraveny

zákonem č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně některých souvisejících zákonů (dále jen „zákon o dětské skupině“). Tento zákon zároveň definuje kontrolní působnost SÚIP, potažmo OIP v této oblasti. V roce 2025 je očekávána novelizace tohoto zákona a řízení kontrolní činnosti v této oblasti tak bude probíhat v souladu s nastalými legislativními změnami.

Podkladem pro kontrolní činnost v oblasti péče o dítě v dětské skupině byly v roce 2024 nejen výsledky předchozích kontrol, vlastní monitoring oblastních inspektorátů práce, ale především obdržené podněty.

V roce 2024 bylo provedeno celkem **34 kontrol poskytovatelů služby péče o dítě v dětské skupině**. Porušení v oblasti poskytování služby péče o dítě v dětské skupině pak bylo zjištěno ve 27 realizovaných kontrolách. Celkem se jednalo o 92 případů porušení, které spadaly do oblasti zákona o dětské skupině. Nejčastěji zjištěným porušením bylo:

- nedodržení podmínek kladených na pečující osoby, zejména pak podmínka doložení trestní bezúhonnosti,
- nedodržení povinnosti poskytovatele zpracovat a dodržovat vnitřní pravidla organizace poskytování služby péče o dítě v dětské skupině,
- porušení spočívající v nedodržení povinnosti poskytovatele vést evidenci dětí dle stanovených podmínek.

Výsledky kontrolní činnosti v roce 2024 ukazují na nezbytnost věnovat se kontrolám této oblasti také v následujícím roce.

V případě zjištění porušení či obdržení podnětu, který nespadá do kontrolní kompetence orgánů inspekce práce, budou tyto informace postupovány jak příslušné krajské hygienické stanici, MPSV, tak případně ostatním kontrolním orgánům.

Kontroly spadající do oblasti péče o dítě v dětské skupině budou ze strany OIP v roce 2025 prováděny především na základě obdržených podnětů ke kontrole. I nadále bude součástí činnosti OIP poskytování poradenství v této oblasti. Stejně tak bude pokračovat i spolupráce s MPSV – odborem rodinné politiky, ochrany dětí a sociálního začleňování, kterému jsou dle metodického pokynu předávány informace o zjištěných porušeních a pravomocně uložených pokutách v této oblasti.

3 Kontroly v oblasti pracovněprávních vztahů

Na úseku inspekce PPV stanoví zákon č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, ve znění pozdějších předpisů, působnost a příslušnost SÚIP a OIP a předmět jejich kontrolní činnosti, jako kontrolu dodržování povinností vyplývajících z:

- právních předpisů, z nichž vznikají zaměstnancům, příslušnému odborovému orgánu, radě zaměstnanců nebo zástupci pro oblast BOZP práva nebo povinnosti v pracovněprávních vztazích, včetně právních předpisů o odměňování zaměstnanců, náhradě mzdy nebo platu a náhradě výdajů zaměstnancům,
- právních předpisů stanovících pracovní dobu a dobu odpočinku,
- právních předpisů o zaměstnávání zaměstnankyň, mladistvých zaměstnanců, zaměstnanců pečujících o děti, jakož i zaměstnanců, kteří prokázali, že převážně sami dlouhodobě pečují o fyzickou osobu, která se podle zvláštního právního předpisu považuje za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost), ve stupni III (těžká závislost) nebo ve stupni IV (úplná závislost),
- právního předpisu, který stanoví povinnost uskutečnit veřejnou výzvu nebo výběrové řízení na obsazení místa úředníka nebo na obsazení místa vedoucího úředníka územního samosprávného celku, jakož i to, zda veřejná výzva nebo výběrové řízení byly provedeny včetně jejich průběhu,
- právní úpravy zákona o ochraně oznamovatelů,
- kolektivních smluv v částech, ve kterých jsou upraveny individuální pracovněprávní nároky zaměstnanců vyplývající z právních předpisů, jakož i vnitřních předpisů podle § 305 zákoníku práce,
- vnitřních předpisů vydaných podle zákoníku práce, jestliže zakládají práva zaměstnanců,
- právních předpisů upravujících právní postavení zaměstnanců vyslaných k výkonu práce v rámci nadnárodního poskytování služeb.

Kontrola na úseku inspekce pracovněprávních vztahů je v kontrolní praxi realizována zejména v oblastech:

- pracovního poměru a dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr,
- rovného zacházení a zákazu diskriminace v pracovněprávních vztazích,
- pracovní doby a doby odpočinku,
- odměňování a náhrad mzdy a platu,
- agenturního zaměstnávání,
- vysílání zaměstnanců a pracovních podmínek zaměstnanců ze zahraničí,
- v dalších oblastech, jako jsou oblast ochrany osobních práv zaměstnanců, oblast překážek v práci a dovolené, oblast zvláštních pracovních podmínek některých kategorií zaměstnanců, oblast péče o zaměstnance, oblast kolektivních pracovněprávních vztahů, oblast ochrany oznamovatelů.

V kontrolní působnosti orgánů inspekce práce na úseku inspekce PPV je kontrola zaměstnavatelů – právnických i fyzických osob a jejich zaměstnanců, právnických osob, u kterých jsou vykonávány veřejné funkce, vysílajících a přijímajících organizací při výkonu dobrovolnické služby podle zvláštního právního předpisu, právnických osob, které vykonávají činnost školy nebo školského zařízení, právnických osob nebo fyzických osob, u nichž se uskutečňuje praktické vyučování žáků středních škol, odborných učilišť nebo vyšších odborných škol, dále také věznic, právnických nebo fyzických osob zaměstnávající odsouzené, a rodinných závodů.

V zařízeních ozbrojených sil a bezpečnostních sborů v působnosti Ministerstva obrany, Ministerstva vnitra, Ministerstva spravedlnosti a Ministerstva financí může být kontrola provedena jen se souhlasem příslušného ministerstva a v zařízeních Generální inspekce bezpečnostních sborů, Bezpečnostní informační služby, Úřadu pro zahraniční styky a informace, Národního úřadu pro kybernetickou a informační bezpečnost a Národního bezpečnostního úřadu jen se souhlasem jejich ředitele.

V právních vztazích zaměstnanců vykonávajících ve správních úřadech státní správu jako službu, kterou ČR poskytuje veřejnosti, upravenou služebním zákonem, mohou orgány inspekce práce kontrolovat jen věci týkající se doby výkonu státní služby a přestávek ve státní službě, služební pohotovosti, služby přesčas, služby v noční době a bezpečnost při výkonu státní služby.

Kontrolovanými osobami jsou zaměstnavatelé všech typů, působící ve všech oblastech podnikání, zaměstnávající menší i větší počet zaměstnanců ve mzdové (podnikatelské) i platové (rozpočtové, příspěvkové) sféře. Některým kategoriím zaměstnavatelů, u kterých jsou častěji zjišťována nebo předpokládána porušování pracovněprávních předpisů, může být v rámci kontrolní činnosti věnována primární pozornost, žádný typ zaměstnavatele co do velikosti, předmětu činnosti nebo právní formy však není v rámci kontrolní činnosti pominut. V rámci konkrétního zaměření kontrolní činnosti orgánů inspekce práce pro daný rok může být část kontrol zaměřena na určitou oblast kontrolní působnosti inspekce práce, na specifickou pracovněprávní problematiku, na vybraná odvětví ekonomické činnosti zaměstnavatelů nebo na vybrané kategorie zaměstnavatelů. Výběr konkrétních subjektů pro kontrolu vychází z více zdrojů informací zejména z obdržených podnětů, z informací od jiných úřadů a institucí, ze zkušeností získaných oblastními inspektoráty práce při kontrolách v předchozích obdobích, z poradenské činnosti, ale třeba i z informací hromadných sdělovacích prostředků.

Roční plán kontrolních akcí pro daný rok je zaměřen na vybrané konkrétní oblasti spadající do kontrolní působnosti inspekce práce, tedy na určitou pracovněprávní problematiku, na vybraná odvětví ekonomické činnosti zaměstnavatelů nebo na vybrané typy zaměstnavatelů, a zároveň jsou v průběhu celého roku prováděny kontroly s využitím podnětů. S využitím podnětů jsou prováděny kontroly ve všech oblastech pracovněprávních vztahů, do kterých podněty směřují a víceméně všichni zaměstnavatelé, vůči kterým orgány inspekce práce podněty obdržely.

Podněty ke kontrolám jsou orgánům inspekce práce podávány od občanů (nejčastěji zaměstnanců) i institucí a upozorňují na porušování pracovněprávních předpisů ve všech oblastech kontrolní působnosti inspekce práce. Do oblasti pracovněprávních vztahů směřovalo od počátku roku 2024 **3 314 podnětů**. Nejvíce podnětů na úseku inspekce PPV poukazovalo na porušování povinností zaměstnavatele na úseku odměňování (1 629 podnětů).

Od počátku roku 2024 provedly OIP a SÚIP v oblasti pracovněprávních vztahů celkem **3 478 kontrol**. Těmito kontrolami bylo zjištěno **6 414 porušení právních předpisů**. Za porušení právních předpisů v oblasti pracovněprávních vztahů bylo uloženo **1 021 pokut v souhrnné výši 40 504 000 Kč**.

V systému SÚIP vykonává v současné době kontrolní činnost 125 inspektorů specializovaných na oblast pracovněprávních vztahů. Dalších 18 systemizovaných míst inspektorů pracovněprávních vztahů je neobsazeno, z důvodu fluktuace zaměstnanců, generační obměně zaměstnanců a nedostatku uchazečů splňujících kvalifikaci a požadované podmínky pro výkon práce inspektora.

3.1 Zaměření kontrolní činnosti v oblasti pracovněprávních vztahů v roce 2025

V oblasti pracovněprávních vztahů provedou OIP a SÚIP v roce 2025 nejméně 3 800 kontrol dodržování povinností stanovených zaměstnavatelům právními předpisy.

Primárně budou kontroly zaměřeny především do následujících oblastí:

- rovné zacházení se zaměstnanci, dodržování zákazu diskriminace, rovné odměňování zaměstnanců s důrazem na rovné odměňování mužů a žen,
- odměňování zaměstnanců, dodržování minimální mzdy,
- pracovní doba a doba odpočinku,
- agenturní zaměstnávání, přičemž toto bude zaměřeno také na způsob skončení pracovního poměru na dobu určitou,
- dodržování pravidel při vysílání zaměstnanců k výkonu práce v rámci nadnárodního poskytování služeb,
- pracovní podmínky zaměstnanců ze zahraničí, se zaměřením na pracovní podmínky zaměstnanců – držitelů dočasné ochrany z Ukrajiny a na pracovní podmínky zaměstnanců zaměstnaných v rámci programu Kvalifikovaný zaměstnanec,
- na základě informací z obdržených podnětů a upozornění budou prováděny i kontroly dodržování všech ostatních povinností zaměstnavatelů stanovených jim v oblasti pracovněprávních vztahů (například na úseku ochrany osobních práv zaměstnanců, dovolené, překážek v práci, součinnosti s odborovou organizací, ochrany oznamovatelů).

3.1.1 Kontrola v oblasti rovného zacházení se zaměstnanci, rovného odměňování zaměstnanců a dodržování zákazu diskriminace

Pravidlo rovného zacházení se zaměstnanci vymezuje zákoník práce hned na samém úvodu, přičemž tato základní zásada představuje rovněž jeden z normativů vymezení veřejného pořádku v pracovněprávních vztazích. Toto pravidlo je přímo esenciální, bez něj si úpravu pracovního práva nelze představit. Zásah do těchto práv je také zaměstnanci velmi citlivě vnímán, proto často hledají účinnou obranu proti takovému jednání zaměstnavatele. Pominout nelze ani fakt, že Česká republika je v této oblasti vázána taktéž mezinárodními úmluvami. A právě pro výše uvedené je této oblasti věnována zvýšená pozornost. Zaměstnancům i zaměstnavatelům je poskytováno odpovídající poradenství a při kontrolách u zaměstnavatelů orgány inspekce práce dohlíží na dodržování principů rovného zacházení a zákazu diskriminace.

Zaměstnavatelům jsou poskytovány informace o povinnostech, které je z jejich strany nezbytné v pracovněprávních vztazích dodržovat, a zaměstnanci jsou informováni o svých právech a možnostech obrany před případnou diskriminací či nerovným zacházením. Zaměstnanci pak také mají možnost podat podnět ke kontrole směřující proti konkrétnímu zaměstnavateli, kdy s využitím takových podnětů jsou pak prováděny speciálně zaměřené kontroly. Kontrolní činnosti se pak věnují inspektoři specialisti školení právě na tuto oblast.

Počty podnětů ke kontrole směřujících do této oblasti zaznamenaly narůstající trend, kdy zaměstnanci nepoukazují jen na diskriminaci a nerovné zacházení, ale ve větší míře i na neuspokojivé pracovní podmínky (což často označují za šikanu). Významný nárůst podnětů směřujících do této oblasti – téměř 400 podnětů – zaznamenaly orgány inspekce práce v roce 2023, kdy oproti předcházejícímu roku se jednalo o skokový nárůst o 42 %. Šlo o čtvrtou nejčastěji zmiňovanou oblast pracovněprávních vztahů v podnětech ke kontrole (tradičně nejčastěji směřují podněty do oblasti odměňování, pracovního poměru a dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr a pracovní dobu). Ačkoliv jsou všechny kontroly zahajovány z moci úřední, podněty ke kontrole obdržené od zaměstnanců či jiných osob jsou cenným zdrojem informací pro kontrolní činnost a inspektor pak může svou kontrolu zaměřit konkrétním směrem.

Od počátku roku 2024 dosud provedly OIP celkem **623 kontrol** zaměřených na oblast rovného zacházení a dodržování zákazu diskriminace, z toho 107 kontrol zaměřených na oblast rovného odměňování mužů a žen. Kontrolami bylo zjištěno celkem **204 porušení v oblasti rovného zacházení a dodržování zákazu diskriminace**. Z toho počtu 43 porušení byla zjištěna v oblasti rovného odměňování žen a mužů.

V oblasti odměňování jde v celkovém důsledku o ještě znatelnější dopad do osobní sféry zaměstnance, neboť nejenže toto zaměstnanci vnímají jako značnou nespravedlnost, současně tak zaměstnanec postižený tímto jednáním zaměstnavatele přichází o část svého výdělku. Pokud jsou navíc 2 srovnatelní zaměstnanci rozdílného pohlaví, přispívá toto jednání zaměstnavatele také k celkové nerovnosti v příjmech mužů a žen, tzv. gender pay gapu. Celoevropský průměr se pohybuje okolo 13 %, přičemž v České republice se stále držíme nad

tímto průměrem. S implementací Akčního plánu rovného odměňování a na základě evropské legislativy k platové transparentnosti však lze očekávat snižování rozdílů.

SÚIP bude, tak jako v minulých letech, provádět cílené kontroly rovného odměňování mužů a žen. V rámci probíhajících kontrol bude dále testován analytický nástroj LOGIB, který je zaměřen právě na zjišťování rozdílů v odměňování u jednotlivých zaměstnavatelů. Plánem orgánů inspekce práce na rok 2025 je provést nejméně 100 kontrol se zaměřením na rovné odměňování mužů a žen. Do tohoto počtu však budou nově započítány i prověrky žadatelů o osvědčení Rovná odměna, které bude vydáváno těm zaměstnavatelům, kteří svůj systém odměňování nechají dobrovolně prověřit analytickým nástrojem LOGIB (kdy analytičky MPSV vyhodnotí data všech zaměstnanců a označí pracovní pozice s možnými největšími rozdíly v odměňování mezi muži a ženami), bude u něj provedena prověrka odměňování orgány inspekce práce (na vybraném kontrolním vzorku) a bude prověřen rovněž systém odměňování u zaměstnavatele jako celku. Udělování osvědčení má zaměstnavatele motivovat k tomu, aby systému odměňování věnoval zvýšenou pozornost a také jej připravit na plnění povinností vyplývajících z provedení směrnice v EU, kterou se posiluje uplatňování zásady stejné odměny mužů a žen za stejnou práci nebo práci stejné hodnoty prostřednictvím transparentnosti odměňování a mechanismů prosazování. Tato aktivita je úzce spjata s projektem MPSV Rovná odměna, na kterém Státní úřad inspekce práce participuje. Současně s touto aktivitou MPSV je ještě problematika genderové nerovnosti napříč mnoha oblastmi života komplexně řešena Strategii rovnosti žen a mužů na období 2021–2030 Úřadu vlády České republiky.

Co se týká jiných diskriminačních důvodů než pohlaví, setkávají se orgány inspekce práce při svých kontrolách i s nerovnostmi z důvodu věku, zdravotního stavu, rasy, sexuální orientace i rodičovství (pohlaví). I na tyto oblasti se kontroly v roce 2025 zaměří. Předpokládáme však, že nejvíce kontrol se opět zaměří na povinnost zaměstnavatele vytvářet uspokojivé a bezpečné podmínky pro výkon práce. A předmětem kontrol jsou i tzv. bonusy za docházku (kdy zaměstnavatel finančně zvýhodní ty zaměstnance, kteří nejsou nemocní, neošetřují dítě či jinou osobu blízkou a nechodí k lékaři, což je diskriminační) a doložky mlčenlivosti v pracovních smlouvách nebo vnitřních předpisech (takto nastavená povinnost zaměstnance je v rozporu se zákoníkem práce, zaměstnanec nemůže být limitován v tom, aby o výši své mzdy nemohl hovořit, přesně toto pak vytváří ideální podhoubí pro nerovnost v odměňování). Kontroly budou realizovány na základě informací obdržených z podniků, i na základě vlastní monitorovací činnosti.

3.1.2 Kontrola v oblasti odměňování zaměstnanců, zejména dodržování minimální mzdy

Jednou z dlouhodobých kontrolních priorit orgánů inspekce práce je kontrola dodržování pracovněprávních předpisů v oblasti odměňování, neboť právě odměňování za práci má zásadní dopad na kvalitu pracovněprávního vztahu z pohledu zaměstnance.

Minimální mzda je nejnižší přípustná výše odměny za práci zaměstnance, který nemá právo na některou z nejnižších úrovní zaručeného platu podle § 112 odst. 2 zákoníku práce. Mzda nebo odměna z dohody nesmí být nižší než minimální mzda.

Minimální mzda je nástrojem sociální ochrany před nepřiměřeně nízkým oceněním práce zaměstnance. Z kontrolní činnosti orgánů inspekce práce vyplývá, že právní povědomí zaměstnavatelů o minimální mzdě se podstatně zvýšilo. Každoroční zvyšování minimální mzdy přesto vytváří prostor pro možné porušování pracovněprávních předpisů zaměstnavateli, a to již vědomě, či nevědomě.

V oblasti odměňování bude i v roce 2025 kontrolní činnost orgánů inspekce práce zaměřena na to, zda zaměstnavatelé zareagovali na valorizaci minimální mzdy, zda odměňují zaměstnance v obdobném pracovněprávním vztahu (práce na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr) v souladu s právní úpravou zákoníku práce účinnou od 1. 8. 2024 a zda dodržují také další povinnosti vyplývající jim z právních předpisů v oblasti odměňování. Kontrolní činností se chce inspekce práce podílet na zvýšení informovanosti a právního povědomí zaměstnavatelů v oblasti odměňování.

Opodstatněnost kontrolní činnosti v oblasti odměňování vyplývá z trvalého velkého počtu podaných podnětů, ale i z výsledků provedených kontrol. Od počátku roku 2024 bylo provedeno celkem **2 972 kontrol** zaměřených na odměňování. Porušení bylo konstatováno u **1 159 kontrol**.

Kontroly v oblasti odměňování budou v roce 2025 zacíleny především na ty zaměstnavatele a v těch oborech, o nichž orgány inspekce práce obdrží nejvíce informací nebo indicií o porušování právních předpisů v oblasti odměňování. Kontrolní činnost se zaměří i na odměňování zaměstnanců pracujících na základě obdobného pracovněprávního vztahu (dohoda o pracovní činnosti a provedení práce) a to zejména na poskytování zákonných příplatků za práci.

Budou provedeny také následné kontroly u těch zaměstnavatelů, kteří se porušení právních předpisů v oblasti odměňování dopustili v minulých obdobích. Výběr konkrétních zaměstnavatelů pro kontrolu bude proto ponechán na zkušenosti a úvaze OIP.

Zaměření kontrol v oblasti odměňování zaměstnanců, dodržování minimální mzdy a odměny za obdobný pracovní vztah:

- dodržování NV č. 567/2006 Sb. o minimální mzdě, o nejnižších úrovních zaručené mzdy, o vymezení ztíženého pracovního prostředí a o výši příplatku ke mzdě za práci ve ztíženém pracovním prostředí ve znění platném a účinném do 31.12.2024,
- sjednání, stanovení nebo určení mzdy, nebo odměny z dohody, a to i v závislosti na kolektivních smlouvách vyššího stupně,
- mzda nebo náhradní volno za práci přesčas,
- mzda nebo odměna z dohody a příplatek za práci v sobotu a v neděli,
- mzda nebo odměna z dohody, náhradní volno nebo náhrada mzdy nebo odměny z dohody za svátek,
- mzda nebo odměna z dohody za noční práci,

- mzda nebo odměna z dohody a příplatek za práci ve ztíženém pracovním prostředí,
- naturální mzda,
- mzda při uplatnění konta pracovní doby,
- evidence pracovní doby pro účely kontroly v oblasti odměňování,
- dodržování podmínek splatnosti, výplaty a srážek ze mzdy, platu a odměny z dohody

Obdobné zaměření budou mít i kontroly u zaměstnavatelů v platové sféře, kdy se mimo jiné zaměří na nejnižší měsíční úroveň zaručeného platu.

3.1.3 Kontrola v oblasti pracovní doby a doby odpočinku

Oblast pracovní doby a s ní související doby odpočinku patří mezi základní oblasti pracovněprávních vztahů mezi zaměstnanci a zaměstnavateli. Evidence odpracované pracovní doby je podkladem pro výpočet mezd zaměstnanců, ale je zároveň důležitým ukazatelem plnění zákonem stanovených pravidel pro rozvrhování pracovní doby a doby odpočinku, případné práce přesčas, práce v sobotu a v neděli, práce ve svátek atd.

Problematika pracovní doby a doby odpočinku bývá často předmětem podnětů zaměstnanců na provedení kontroly u zaměstnavatele. V některých případech je pracovní doba samostatnou oblastí, do které podnět směřuje, kdy se zaměstnanec cítí být ze strany zaměstnavatele krácen ve svých právech při rozvrhování pracovní doby, střídání směn, stanovení délky pracovní doby, evidence odpracované pracovní doby, práce přesčas. Často se tak děje ve spojitosti s vyúčtováním mzdy, kterou zaměstnanec nárokuje na základě odpracovaných směn a k nim náležejících zákonných příplatků ke mzdě, o které byl pokrácen. Oblast pracovní doby a doby odpočinku jsou úzce provázány, proto je třeba je brát v té souvislosti v úvahu při rozvrhování směn. Nelze opomenout ani souvislost pracovní doby a dobu odpočinku s plánováním dovolené nebo u překážek v práci.

Oblast pracovní doby je pravidelnou součástí kontrol na základě plánu kontrolní činnosti a kontrol s využitím podnětů. Přes osvětu a dostupnost informačních materiálů pro zaměstnavatele je zjišťováno stále poměrně velké množství porušení zákonných ustanovení v této oblasti, a to ať už záměrně nebo neznalostí či nesprávným pochopením pracovněprávních předpisů ze strany zaměstnavatelů. Od počátku roku 2024 bylo provedeno celkem **354 kontrol**, zaměřených na dodržování povinností v oblasti pracovní doby a doby odpočinku, **porušení předpisů bylo zjištěno u 86 kontrol**.

Problematika pracovní doby a doby odpočinku však není jen náplní kontrol, ale také dotazů přijímaných orgány inspekce práce. Dotazy jsou jak telefonické, tak písemné, a je z nich patrné, že problémy v této oblasti se vyskytují trvale. Jako pozitivní vnímáme, že stále více občanů – zaměstnanců se zajímá více o svá práva, nemluvě o dostupnosti informací z veřejných zdrojů elektronickou cestou. SÚIP a OIP nabízejí možnost poskytování informací telefonicky, bezplatnou linkou, elektronicky nebo poštou. Nadále je poskytováno i osobní poradenství na všech OIP i SÚIP.

Kontroly zaměřené na oblast pracovní doby budou také v roce 2025 čerpat především z přijatých podnětů a skutečností v nich uvedených, týkajících se oblasti pracovní doby a doby odpočinku a všech souvisejících fenoménů. Kromě podnětů je zdrojem kontrolovaných subjektů vlastní databáze zaměstnavatelů, kam jsou veškeré provedené kontroly a jejich výsledky zaznamenávány. Kontroly budou také zaměřeny na zaměstnavatele, u kterých kontrola s tímto zaměřením dosud nebyla provedena, případně byla provedena před více lety, nebo jde o zaměstnavatele, u kterých by i bez podnětů a upozornění mohlo k porušení zákona docházet. Orgány inspekce práce tak budou plnit svou preventivní funkci a předcházet případným budoucím případům porušování povinností zaměstnavatelů v oblasti pracovní doby a doby odpočinku.

Při plánování kontrol zaměřených na pracovní dobu a dobu odpočinku nelze opomenout i souvislost s dodržováním zákonných ustanovení týkajících se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Právě při porušování stanovených limitů odpracované doby na směně nebo v týdnu může docházet k pracovním úrazům z únavy, nepozornosti, případně přepracování zaměstnance či částečnému poškození jeho zdraví. Zvláště na rizikových pracovištích je třeba důsledně dodržovat délku směn a dobu odpočinku a předcházet tím vzniku nebezpečných situací z pohledu bezpečnosti práce. S tím také souvisí doba vystavení zaměstnance zvýšenému působení hluku, prašnosti, tepla, zimy a dalších negativních vlivů.

Předmět kontrol v oblasti pracovní doby a doby odpočinku bude podobný jako v minulých letech, a to s případným rozšířením kontrolovaných skutečností podle konkrétní situace a řešeného problému. Všechny kontroly provedené s cílem kontroly pracovní doby a doby odpočinku v práci budou zaměřeny na:

- vedení evidence pracovní doby,
- dodržování povolené délky směny,
- existenci písemného rozvrhu směn,
- seznámení zaměstnanců s rozvrhem směn v zákonem stanovené době,
- poskytování přestávek v práci,
- poskytování nepřetržitého denního odpočinku,
- poskytování nepřetržitého odpočinku v týdnu,
- dodržování stanovených pravidel pro práci ve dnech pracovního klidu,
- dodržování stanovených pravidel pro přesčasovou práci,
- dodržování stanovené průměrné délky směny u zaměstnance pracujícího v noci,
- dodržování stanovených pravidel u doby pohotovosti a doby držení pohotovosti,
- rozvržení si pracovní doby zaměstnancem (účinnost od 1. 1. 2025).

3.1.4 Kontrola v oblasti dodržování povinností na úseku agenturního zaměstnávání

Kontrola dodržování povinností stanovených pracovněprávními předpisy agenturám práce patří již po řadu let mezi priority Státního úřadu inspekce práce a rovněž v následujícím období se orgány inspekce práce budou touto problematikou intenzivně zabývat.

Agentury práce zprostředkovávají zaměstnání na základě povolení ke zprostředkování zaměstnání, které vydává MPSV po splnění všech zákonem stanovených podmínek. Kontrolní činnosti podléhají ty agentury práce, které disponují všemi typy povolení ke zprostředkování zaměstnání, jak definuje ust. § 14 odst. 1 písm. a) až c) zákona o zaměstnanosti.

Zprostředkováním zaměstnání dle zákona o zaměstnanosti se rozumí:

- a) vyhledání zaměstnání pro fyzickou osobu, která se o práci uchází, a vyhledání zaměstnanců pro zaměstnavatele, který hledá nové pracovní síly,
- b) zaměstnávání fyzických osob za účelem výkonu jejich práce pro uživatele, kterým se rozumí jiná právnická nebo fyzická osoba, která práci přiděluje a dohlíží na její provedení (dále jen "uživatel"),
- c) poradenská a informační činnost v oblasti pracovních příležitostí.

Do plánu kontrolní činnosti jsou zařazovány ty agentury práce, na které byly orgány inspekce práce upozorněny přijatými podněty ke kontrole. Dále se kontrolní činnost zaměřuje na agentury, které dosud kontrolovány nebyly vůbec nebo byly kontrolovány v minulosti a rovněž ty, které se již dříve dopustily porušování pracovních předpisů. Kontroly jsou rovněž zaměřeny na agentury práce, které nesplnily informační povinnosti vůči MPSV, definovanou zákonem o zaměstnanosti. Povinnost agentur práce sdělit nejpozději do 31. ledna běžného roku údaje pro statistické účely přešla z GR ŰP na MPSV, a to novelou zákona o zaměstnanosti.

Základním cílem kontrolní činnosti orgánů inspekce práce na úseku agenturního zaměstnávání je vyhledávat a eliminovat porušování pracovních předpisů agenturami práce a jejich uživateli. Agentura práce je v těchto pracovních vztazích zaměstnavatelem, avšak je to tzv. uživatel, na jehož pracovišti dochází k samotnému výkonu práce, který práci zaměstnanci ukládá, organizuje, řídí a kontroluje její provedení, a který rovněž zaměstnanci vytváří příznivé pracovní podmínky a zajišťuje vůči zaměstnanci BOZP. Uživatel však nemůže vůči agenturnímu zaměstnanci právně jednat.

Oba účastníci tohoto smluvního vztahu, tj. jak agentura práce, tak uživatel, jsou ve vzájemné součinnosti povinni zabezpečit, aby pracovní a mzdové podmínky dočasně přiděleného zaměstnance nebyly horší, než jsou nebo by byly podmínky srovnatelného zaměstnance uživatele. Uživatel je povinen definovat pracovní a mzdové podmínky srovnatelného zaměstnance, na základě kterých, je agenturnímu zaměstnanci stanovena mzda a případně další benefity a výhody. Agentury práce jsou pak povinny ověřit si skutečné pracovní a mzdové podmínky u uživatele, například prostřednictvím kolektivní smlouvy a vnitřních předpisů. Kontrola dodržování srovnatelných pracovních a mzdových podmínek patří mezi klíčové oblasti, na které se inspektoři při výkonu kontrol zaměřují.

V kontrolním období roku 2024 provedly orgány inspekce práce v oblasti agenturního zaměstnávání dosud celkem **128 kontrol agentur práce a 61 kontrol uživatelů**. Porušení

pracovněprávních předpisů bylo zjištěno u **46 kontrol agentur práce a u 24 kontrol uživatelů**. Dále bylo provedeno 160 dalších kontrol na úseku agenturního zaměstnávání, u 59 kontrol bylo zjištěno porušení.

Cílem kontrolní činnosti orgánů inspekce práce v oblasti agenturního zaměstnávání bude i v roce 2025 intenzivní a efektivní kontrolní činnost při dodržování pracovněprávních předpisů souvisejících s agenturním zaměstnáváním.

Předmět kontrol u agentur práce:

- povolení k příslušné formě zprostředkování zaměstnání,
- dodržování informačních povinností vůči MPSV,
- splnění podmínek pro zaměstnávání odpovědného zástupce,
- vznik, změny a skončení pracovního poměru,
- dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr,
- pracovní doba, doba odpočinku, vedení evidence,
- odměňování zaměstnanců a cestovní náhrady,
- vedení evidence o agenturních zaměstnancích,
- dohoda o dočasném přidělení zaměstnance agentury práce,
- písemný pokyn k dočasnému výkonu práce u uživatele,
- porovnání pracovních a mzdových podmínek agenturního zaměstnance a srovnatelného zaměstnance uživatele,

Předmět kontrol u uživatelů:

- pracovní doba a doba odpočinku,
- vedení evidence pracovní doby,
- odměňování zaměstnanců,
- dodržování povinností uživatele, ke kterému je zaměstnanec agentury práce dočasně přidělen,
- existence a obsah dohody o dočasném přidělení zaměstnance agentury práce,
- existence a obsah písemného pokynu k dočasnému přidělení,
- porovnání pracovních a mzdových podmínek agenturního zaměstnance a srovnatelného zaměstnance uživatele,
- splnění podmínek při jednostranném ukončení dočasného přidělení

3.1.5 Kontrola dodržování pravidel při vysílání pracovníků do ČR na základě směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/957 ze dne 28. června 2018, kterou se mění směrnice 96/71/ES o vysílání pracovníků v rámci poskytování služeb dotčenými státy Evropské unie a směrnice 2014/67/EU

V oblasti pracovních podmínek vysílaných pracovníků SÚIP spolupracuje s ELA, jenž považuje oblast vysílaných pracovníků za jednu ze svých priorit. V rámci své činnosti se ELA mimo jiné zaměřuje na realizaci společných inspekcí členských států

zaměřených na pracovní podmínky vysílaných pracovníků včetně pořádání workshopů či školení na toto téma.

Smyslem kontrol dodržování pravidel při vysílání pracovníků je dosáhnout na úrovni EU lepší rovnováhy mezi podporou pohybu služeb a potřebou ochrany pracovníků, kteří jsou v rámci přeshraničního poskytování takových služeb vysíláni k výkonu práce do jiných členských států EU. Orgány inspekce práce jsou odpovědné za vymáhání pravidel vysílání pracovníků podle směrnice 96/71/ES o vysílání pracovníků v rámci poskytování služeb a podle směrnice 2014/67/EU o prosazování směrnice k vysílání pracovníků. Česká republika implementovala obě směrnice do českého právního řádu.

Pracovníkům vyslaným k výkonu práce do jiného státu v rámci EU, Evropského hospodářského prostoru a Švýcarska musí být zajištěny minimální standardy stanovené evropskou směrnicí a národní legislativou. Podle ustanovení § 319 zákoníku práce se na zaměstnance, který je zaměstnavatelem vyslán z jiného členského státu EU k výkonu práce v rámci nadnárodního poskytování služeb na území ČR, vztahuje právní úprava ČR, pokud jde o:

- maximální délku pracovní doby a minimální dobu odpočinku,
- minimální délku dovolené za kalendářní rok nebo její poměrnou část,
- minimální mzdu, příslušnou nejnižší úroveň zaručeného platu a další složky mzdy či platu,
- bezpečnost a ochranu zdraví při práci,
- pracovní podmínky těhotných zaměstnankyň, zaměstnankyň, které kojí a zaměstnankyň do konce devátého měsíce po porodu a mladistvých zaměstnanců,
- rovné zacházení se zaměstnanci a zaměstnankyněmi a zákaz diskriminace,
- pracovní podmínky při agenturním zaměstnávání,
- podmínky ubytování, pokud jej zaměstnavatel poskytuje,
- náhrady cestovních výdajů v souvislosti s výkonem práce.

Výše uvedené se nepoužije, jsou-li práva vyplývající z právních předpisů členského státu EU, z něhož byl zaměstnanec vyslán k výkonu práce v rámci nadnárodního poskytování služeb, pro zaměstnance výhodnější.

Od 1. července 2024 platí nová pravidla při plnění povinnosti oznámit vyslání pracovníků v rámci nadnárodního poskytování služeb do České republiky. Do 30. června spadala oznamovací povinnost pod krajské pobočky Úřadu práce. Vyslání pracovníků do ČR, která byla zahájena po 30. červnu 2024, je možné nově oznámit pouze přes registrační portál vedený Státním úřadem inspekce práce.

Převedením agendy se předpokládá zjednodušení celého systému zejména s ohledem na získávání konkrétních informací o vysílaných pracovnících a vysílajících i přijímajících subjektech, potřebných pro výkon kontrolní činnosti jednotlivých OIP.

Hlavním zaměřením kontrol bude dodržování informační povinnosti vysílajících zaměstnavatelů vůči SÚIP a rovněž kontrola dodržování ust. § 319 zákoníku práce

a příslušných ustanovení zákona o zaměstnanosti v návaznosti na obě výše uvedené evropské směrnice.

SÚIP je orgánem, který je na národní úrovni odpovědný za vymáhání pravidel v oblasti vysílání pracovníků. Zároveň má povinnost spolupracovat v rámci EU s dalšími orgány pověřenými dohledem nad dodržováním práv vysílaných pracovníků.

Od počátku roku 2024 dosud provedly OIP **71 kontrol** zaměřených na oblast vysílání pracovníků. Kontrolami bylo zjištěno celkem **24 porušení** pracovněprávních předpisů v této oblasti.

3.1.6 Kontrola v oblasti pracovních podmínek při zaměstnávání zaměstnanců ze zahraničí

Kontroly v oblasti dodržování pracovních podmínek při zaměstnávání zaměstnanců ze zahraničí jsou zaměřeny jednak na zaměstnávání občanů Ukrajiny – držitelů dočasné ochrany, jednak na zahraniční zaměstnance, kteří se do tuzemského pracovního trhu zapojili v souvislosti s Programem kvalifikovaný zaměstnanec, a rovněž i na pracovní podmínky všech ostatních zahraničních zaměstnanců.

Dočasná ochrana je nástrojem Evropské unie a je upravena směrnicí Rady o dočasné ochraně 2001/55/ES. Jedná se o krizový mechanismus EU, který se aktivuje za výjimečných okolností v případě hromadného přílivu osob s cílem poskytnout jim kolektivní ochranu a zmírnit tlak na vnitrostátní azylové systémy zemí EU. Rada EU jej aktivovala zatím pouze jednou, a to právě v důsledku ruské invaze na Ukrajinu 24. února 2022, kdy došlo k velké migrační vlně osob prchajících před válkou. Jednou z hlavních destinací válečných uprchlíků se stala Česká republika.

Orgány inspekce práce budou v následujícím období pokračovat v kontrolách pracovních podmínek držitelů dočasné ochrany. Od počátku roku 2024 dosud provedly OIP **180 kontrol** zaměřených na držitele dočasné ochrany. Kontrolami bylo zjištěno celkem **356 porušení** pracovněprávních předpisů v této oblasti.

Kontroly pracovních podmínek zahraničních zaměstnanců – držitelů dočasné ochrany vykonávajících práci na území ČR budou zaměřeny zejména:

v oblasti pracovněprávních vztahů na:

- dodržování pracovněprávních předpisů v oblasti odměňování obecně, s důrazem na poskytování právním předpisem stanovené minimální mzdy (a bude-li předmětem kontroly období do 31. 7. 2024, také nejnižší úrovně zaručené mzdy),
- dodržování právních předpisů v oblasti pracovní doby,
- dodržování povinností zajistit všem zaměstnancům rovné zacházení a zákaz diskriminace, a to v oblasti pracovních podmínek a odměňování,
- pracovní podmínky těhotných zaměstnankyň, zaměstnankyň, které kojí, a zaměstnankyň do konce devátého měsíce po porodu a mladistvých zaměstnanců,

- podmínky vzniku pracovního poměru,
- dodržování pravidel agenturního zaměstnávání,

v oblasti zaměstnanosti na:

- umožnění výkonu nelegální práce a případné zastřené zprostředkování zaměstnání,
- plnění informační a evidenční povinnosti zaměstnavatele vůči Úřadu práce ČR,
- dodržování povinnosti mít v místě pracoviště kopie dokladů prokazujících existenci pracovněprávního vztahu,

v oblasti BOZP na:

- dodržování povinnosti nepřipustit, aby zaměstnanec vykonával práce, jejichž náročnost by neodpovídala jeho zdravotní způsobilosti (povinnost, aby zaměstnanec před nástupem do práce absolvoval lékařskou prohlídku),
- povinnost zaměstnavatele vybavit zaměstnance osobními ochrannými pracovními prostředky, pracovním oděvem a obuví, mycími, čistícími a dezinfekčními prostředky a ochrannými nápoji, tam kde je jejich užití indikováno,
- povinnost zaměstnavatele provést školení o právních a ostatních předpisech k zajištění BOZP.

Program kvalifikovaný zaměstnanec je v ČR realizován od 1. září 2019. Cílem Programu je poskytnout podporu přímým zaměstnavatelům, kteří do ČR potřebují přivést kvalifikované zahraniční pracovníky. Znění Programu bylo naposledy upraveno s účinností k 1. 1. 2024. Program se vztahuje na zaměstnance z Ukrajiny, Mongolska, Srbska, Filipín, Indie, Běloruska, Moldavska, Černé hory, Kazachstánu, Arménie, Gruzie a Severní Makedonie.

Aby k zaměstnávání zahraničních pracovníků nedocházelo pouze z důvodu nízké ceny jejich práce, a jako prevence pracovního vykořisťování, je součástí schváleného vládního programu stanovení výše minimální mzdy těchto pracovníků na úrovni 1,22násobku minimální mzdy.

Zaměstnavatelé mohou být do tohoto programu zařazeni pouze tehdy, jestliže splní stanovená kritéria, přičemž o jejich zařazení rozhodují garanti (např. Hospodářská komora, Svaz průmyslu a dopravy atd.). Současně zahraniční pracovník může být do tohoto Programu zařazen pouze po splnění příslušných kritérií.

Mezi další kritéria, která musí být vzhledem k zahraničním pracovníkům splněna, jsou uzavření pracovního poměru na stanovenou týdenní pracovní dobu (plný úvazek) a dále uzavření pracovního poměru na dobu alespoň jednoho roku.

Při plánování kontrol budou OIP vycházet z aktualizovaných seznamů zaměstnavatelů poskytnutých SÚIP, popř. vycházet z místní znalosti trhu práce či zkušeností z kontrolní činnosti z předchozích období, a spolupracovat s krajskými pobočkami ÚP ČR.

Od počátku roku 2024 dosud provedly OIP **41 kontrol zaměřených na oblast zaměstnávání zaměstnanců ze zahraničí**. Kontrolami bylo zjištěno celkem **62 porušení** pracovněprávních předpisů v této oblasti.

Kontroly pracovních podmínek zahraničních zaměstnanců vykonávajících práci na území ČR (včetně zaměstnanců v Programu kvalifikovaný zaměstnanec) budou v oblasti pracovněprávních vztahů zaměřeny na:

- soulad obsahu pracovněprávního vztahu cizince se zaměstnaneckou kartou, která mu byla vydána,
- dodržování právních předpisů v oblasti odměňování obecně,
- dodržování poskytování 1,22násobku minimální mzdy,
- dodržování povinnosti zajistit všem zaměstnancům rovné zacházení, zejména v oblasti odměňování,
- dodržování právních předpisů v oblasti pracovní doby,
- dodržování základních povinností zaměstnavatele v oblasti BOZP:
 - o dodržování povinnosti nepřipustit, aby zaměstnanec vykonával práce, jejichž náročnost by neodpovídala jeho zdravotní způsobilosti (povinnost, aby zaměstnanec před nástupem do práce absolvoval lékařskou prohlídku),
 - o povinnost zaměstnavatele vybavit zaměstnance osobními ochrannými pracovními prostředky, pracovním oděvem a obuví, mycími, čistícími a dezinfekčními prostředky a ochrannými nápoji tam, kde je jejich užití indikováno.

4 Kontroly v oblasti bezpečnosti práce

SÚIP a OIP kontrolují, dle zákona č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, ve znění pozdějších předpisů, na úseku inspekce BOZP dodržování povinností u právnických a podnikajících fyzických osob vyplývajících z právních předpisů k zajištění bezpečnosti práce. Dále zaměřují kontrolu na dodržování právních předpisů k zajištění bezpečnosti provozu technických zařízení se zvýšenou mírou ohrožení života a zdraví a právních předpisů o bezpečnosti provozu vyhrazených technických zařízení.

Úsek inspekce BOZP je personálně rozdělen, dle odvětví, na inspektory BOZP a inspektory VTZ. Toto rozdělení je promítnuto i do struktury OIP. V současné době vykonává ve služebním poměru kontrolní činnost pro oblast BOZP celkem 82 inspektorů na všech OIP a 4 metodici na SÚIP. Dále pro oblast VTZ celkem 78 inspektorů na všech OIP a 3 metodici na SÚIP.

Za sledované období roku 2024 provedli inspektoři oddělení inspekce BOZP a VTZ u právnických a podnikajících fyzických osob celkem **7 664 kontrol**, při kterých bylo zjištěno celkem **17 478 porušení** právních předpisů v oblasti BOZP. V rámci provedených kontrol bylo zjištěno celkem **14 113 nedostatků**.

Mezi nejčastěji opakovaně zjištěné nedostatky patřily:

- ve 31 % osnovy školení neobsahují platné právní a ostatní předpisy, dále konkrétní návody výrobce pro obsluhu daného zařízení, včetně vnitřních místních provozních předpisů,
- ve 23 % nedostatečně vyhodnocená rizika v souvislosti s pracovními a technologickými postupy,
- v 17 % nestanovení konkrétních pracovních postupů tak, aby byly dodržovány zásady bezpečného chování na pracovišti,
- ve 15 % případech nebyla technická zařízení pravidelně a řádně udržována, kontrolována a revidována,
- ve zbývajících 14 % nepoužívání přidělených OOPP, nerovnosti na komunikacích, neoznačení regálů, nosnosti jeřábů či tlakových nádob.

Za porušení právních předpisů bylo v oblasti bezpečnosti práce a VTZ ve sledovaném období roku 2024 uloženo celkem **883 pokut v celkové výši 38 681 500 Kč**. Zaměření kontrolní činnosti vycházelo zejména ze zadání hlavních úkolů dle specializací. V rámci těchto hlavních úkolů inspektoři bezpečnosti práce kontrolovali dodržování právních a ostatních předpisů k zajištění bezpečnosti práce v oblastech dopravy, zemědělství, lesnictví, hutnictví, strojírenství, terciální sféry, stavebnictví a chemického průmyslu. Inspektoři se specializací VTZ prováděli v rámci hlavních úkolů kontrolní činnost v oblasti dodržování právních a ostatních předpisů k zajištění bezpečného provozu elektrických, zdvihacích, tlakových a plynových zařízení.

V rámci kontrolní činnosti byly dále také prováděny i následné kontroly BOZP a VTZ, včetně kontrol dodržování předpisů na základě podnětů směřujících do oblasti bezpečnosti práce a VTZ. Další kontrolní činností v oblasti BOZP a VTZ bylo šetření podnětů, kdy v průběhu roku 2024 obdržel SÚIP na úseku bezpečnosti práce celkem **889 podnětů ke kontrole**, z nichž převážná část směřovala zejména do bezpečnosti práce. Nezanedbatelná část podnětů směřovala k bezpečnosti práce při provozu technických zařízení a VTZ.

V oblasti bezpečnosti práce a VTZ byly na OIP prováděny i další činnosti, kterými byly:

- vyjádření **k projektovým dokumentacím** staveb určených pro užívání ve veřejném zájmu nebo jako pracoviště fyzických osob v počtu **1 771**,
- účast na **784 kolaudačních řízeních**.

Vyjádřením k projektovým dokumentacím a účast na kolaudačních řízeních byly v řadě případech odstraněny nedostatky v oblasti BOZP a VTZ, které mohly mít zásadní vliv na bezpečnost práce a bezpečný provoz technických zařízení. Zaměstnavatelé tuto činnost hodnotili velmi pozitivně. Výše uvedenou činnost lze považovat za preventivní činnost ze strany SÚIP a jednotlivých OIP.

OIP provedly ve sledovaném období roku 2024 celkem **440 kontrol příčin a okolností pracovních úrazů**, z toho 26 smrtelných pracovních úrazů, 411 kontrol příčin a okolností závažných úrazů a 3 kontroly příčin a okolností ostatních pracovních úrazů. Při těchto kontrolách byla zjištěna zejména níže uvedená porušení.

Jednalo se zejména o:

- nedostatečně vyhodnocená rizika v souvislosti s pracovní činností ve 36 % případů,
- chybějící školení, zejména v oblasti návodů výrobců pro obsluhu technických zařízení, případně místních provozních bezpečnostních předpisů ve 22 % případů,
- používání nebezpečných pracovních postupů ve 21 % případů,
- nevybavení zaměstnanců předepsanými OOPP, dále i chybějící návody výrobců pro konkrétní OOPP v 13 % případů,
- vyřazování z činnosti bezpečnostních prvků například u robotizovaných pracovišť a automatických linek, světelných clon a koncových spínačů v 8 % případů.

Součástí kontrolních činností, tak jako v předcházejícím období, bude i v roce 2025 oblast kontrol příčin a okolností vzniku pracovních úrazů, zejména pracovních úrazů smrtelných a pracovních úrazů s hospitalizací delší než 5 dnů.

Velmi významnou součástí práce inspektorů BOZP a VTZ je poradenství a poskytování základních informací. V oblasti poradenství převažovaly dotazy, které se týkaly zejména povinností zaměstnavatele při vzniku pracovního úrazu, dále povinností zaměstnavatelů v oblasti BOZP, obsahu revizních zpráv VTZ, požadavků na odbornou způsobilost revizních techniků k provádění revizí, platnost vydaných příslušných osvědčení atd.

V rámci kontrolní činnosti se SÚIP spolu s OIP podílely také na integrovaných inspekcích ve smyslu zákona č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými směsmi a o změně zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (zákon o prevenci závažných havárií).

Nedílnou součástí činnosti orgánů inspekce práce jsou zejména v rámci prevence v oblasti BOZP a VTZ prověrky systému řízení BOZP u společností zapojených do programu Bezpečný podnik. Program Bezpečný podnik vychází z Národní politiky BOZP, která v rámci osvětové činnosti stanoví mimo jiné požadavek na zavedení systému řízení BOZP u zaměstnavatelů, k jehož realizaci by měly napomoci programy a příručky s návodem k zavedení systému řízení BOZP. Prověrka plnění požadavků programu se provádí v rámci celého roku všemi OIP na základě žádosti zaměstnavatele o ověření shody zavedeného systému řízení BOZP s požadavky programu. Spolu se žádostí společnosti dokládají i další dokumenty, jako je zpráva z auditu, vyplněný seznam kontrolních otázek a zejména stanoviska a vyjádření dotčených orgánů státní správy na úseku požární ochrany, hygienických požadavků, ochrany životního prostředí či v oblasti podzemních činností.

Inspektoři provádí prověrky na základě činností v dané společnosti a dle své specializace, a to konkrétně v oblastech BOZP, VTZ i PPV. V případě zjištění nedostatků či neshod v zavedeném systému řízení BOZP s programem jsou tyto projednávány se zástupci vedení a odstraňovány a dochází tak k neustálému zlepšování, což je jedním z principů programu.

Osvědčení Bezpečný podnik má platnost tři roky, během kterých může OIP prověřovat, zda je systém řízení BOZP stále funkční a v souladu s požadavky programu.

Účast v programu je hodnocena velmi kladně nejen samotnými společnostmi, které rády využívají rad a doporučení zkušených inspektorů při prověrce, ale zároveň i slouží jako neustálý kontakt inspektorů s novými a modernějšími technologiemi.

V roce 2024 osvědčení „Bezpečný podnik“ získalo celkem 14 společností. Osvědčení Bezpečný podnik má platnost 3 roky, přičemž OIP v průběhu platnosti prověřuje, zda je systém řízení BOZP stále v souladu s uvedeným programem.

Účast v programu „Bezpečný podnik“ bývá hodnocena velmi kladně nejen samotnými společnostmi, které s ochotou využívají rad a doporučení zkušených inspektorů při prověrce, ale také našimi inspektory, kteří mají možnost být neustále v kontaktu s novými a modernějšími technologiemi.

4.1 Zaměření kontrolní činnosti v oblasti BOZP a VTZ v roce 2025

V roce 2025 provedou orgány inspekce práce v oblasti BOZP a VTZ nejméně 8 700 kontrol s následujícím zaměřením:

- kontroly k zajištění bezpečnosti provozu VTZ zařízení, tj. plynových, zdvihacích, elektrických a tlakových,

- kontroly BOZP v odvětví zpracovatelského průmyslu a strojírenství, stavebnictví, těžby a zpracování dřeva, terciální sféry, zemědělství a potravinářství,
- kontroly dodržování povinností souvisejících s nakládáním s nebezpečnými chemickými látkami a směsmi,
- kontroly pracovišť chráněného trhu práce,
- kontroly v rámci integrované prevence,
- kontroly rizikových dopravců.

4.1.1 Kontroly BOZP

Kontrolní činnost v oblasti BOZP a VTZ je zejména tak, jako i v předcházejícím období, zaměřena na zajišťování stále vyšší kvality dodržování předpisů v oblasti bezpečnosti práce u právnických a podnikajících osob. V této souvislosti se jeví jako potřebné nadále zdůrazňovat zaměstnavatelům povinnosti stanovené zákony (například zákoníkem práce) a dalšími právními a ostatními předpisy, které se vztahují k bezpečnosti práce a bezpečnému provozu technických zařízení. Na oblast BOZP a VTZ lze nahlížet jako na souhrn požadavků vyplývajících z legislativy, ostatních právních předpisů a vnitřních předpisů zaměstnavatele. Uvedený souhrn požadavků by pak měl předcházet ohrožení nebo poškození zdraví zaměstnanců v pracovním procesu, technologickým poruchám a mimořádným událostem na technických zařízeních.

Stavebnictví

Staveniště je místem, kde se provádějí různé pracovní činnosti, které zahrnují rizika z různých oblastí. To vede k vysoké úrovni rizik a nebezpečí při práci. Jedním z problémů jsou rozdílné zkušenosti a kvalita zhotovitelů staveb. Kontroly zaměřené na plnění úkolů zadavatele stavby a koordinátora BOZP na staveništi se soustředí na to, zda a jak kvalitně plní své povinnosti zadavatelé staveb, a zda koordinátoři BOZP dodržují zákonné předpisy, čímž přispívají ke snížení pracovních úrazů způsobených nedostatečnou informovaností jednotlivých dodavatelů o možných rizicích a bezpečnostních postupech. Kontroly na staveništích mají za cíl prověřit stav a úroveň zajištění bezpečnosti práce u dodavatelů a dodržování právních předpisů týkajících se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Zvláštní pozornost je věnována pracím ve výškách, které patří k nejrizikovějším a mají nejvyšší počet smrtelných úrazů. Další rizikové oblasti zahrnují zemní práce, manipulaci s materiálem a montážní práce, které nejsou prováděny v souladu s bezpečnostními požadavky. Úkol se zaměřuje na všechny činnosti na staveništi, bude však akceptována činnost koordinátorů BOZP na staveništi.

Kontrolované subjekty jsou vybírány hlavně na základě informací a zjištění z konkrétních stavenišť v rámci působnosti jednotlivých oblastních inspektorátů práce, z databáze oznámení o zahájení prací a z projektových dokumentací předložených k posouzení. Do plánu kontrol budou také zahrnuty subjekty, u kterých byly v minulosti zjištěny závažné nedostatky nebo došlo k pracovním úrazům, a rovněž podnikající fyzické osoby, které nikoho nezaměstnávají.

Zemědělství a potravinářský průmysl

V oblasti zemědělství a v potravinářském průmyslu se při kontrolách stále setkáváme se skutečností, že ze strany zaměstnavatelů není řádně zajišťováno bezpečné provozování strojů a technických zařízení. Obsluha těchto zařízení je při jejich nesprávném či nebezpečném provozování, zejména při provádění oprav a údržby, často ohrožena nejen na zdraví, ale i na životě. Dále bylo zjišťováno, že kontrolované osoby nemají průvodní ani provozní dokumentaci k dispozici a často neudržují zařízení v řádném technickém stavu a podceňují úlohu provádění revizí a průběžných kontrol. Nakonec i z kontrol příčin a okolností vzniku pracovních úrazů u těchto zařízení tyto nedostatky vyplývají, kdy jsou například ochranná zařízení nefunkční nebo ochranná zařízení schází.

Kontrola v oblasti tohoto hlavního úkolu bude v roce 2025 mimo jiné směřovat do oblasti skladového hospodářství, bezpečného provozu a používání skladovacích zařízení a zařízení pro plynulou dopravu nákladů.

Dále se během kontrol bude prověřovat zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci při provozování zařízení v živočišné výrobě, správné stanovení pracovních a technologických postupů při chovu zvířat a seznámení s těmito postupy dotčených fyzických osob. Uvedenými kontrolami se bude prověřovat, zda zaměstnavatelé v zemědělství a v potravinářském průmyslu provozují bezpečně stroje a technická zařízení. Součástí této kontrolní činnosti bude i oblast poradenství a osvěty.

Doprava

V oblasti dopravy a opravárenství se SÚIP a OIP dlouhodobě zaměřuje na kontroly plnění legislativních povinností při organizování bezpečnosti a ochrany zdraví zaměstnanců v dopravě a organizování pracovní doby řidičů. Tyto povinnosti jsou dopravcům legislativně stanoveny a SÚIP a OIP v rámci kontrolní činnosti ověřuje jejich plnění.

Další oblast kontrolní činnosti v dopravě vznikla na základě novely zákona č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, kdy SÚIP byla svěřena nová kontrolní pravomoc, a to kontrola rizikových dopravců, kteří jsou vedeni v registru podnikatelů v silniční dopravě. Tento registr provozuje Ministerstvo dopravy. Kontroly rizikových dopravců na provozovně jsou zaměřeny na dodržování požadavků organizace pracovní doby v souladu s nařízením vlády č. 589/2006 Sb., kterým se stanoví odchylná úprava pracovní doby a doby odpočinku zaměstnanců v dopravě, a současně se kontrola zaměřuje na dodržování povinnosti dopravců týkající se platby za ubytování řidičů a organizace práce řidičů podle čl. 8 odst.8 a odst. 8a nařízení (ES) č. 561/2006.

Zpracovatelský průmysl

Kontroly ve zpracovatelském průmyslu, ve strojírenských provozech, ale i v metalurgii budou přednostně zaměřeny na dodržování bezpečných technologických postupů, na zajištění bezpečného pracovního prostoru, skladování (polotovarů, profilů, hotových výrobků, palet

apod.), bezpečnost provozu vysokozdvíhových vozíků, účinnost instalovaných ochranných prvků (koncových spínačů, světelných clon, mříží, zakrytování, zabránění kontaktů s pohyblivými částmi nástrojů apod.), dále i na provádění pravidelné a řádné údržby, kontrol a revizí strojních zařízení, přístrojů a náradí, odstraňování zjištěných nedostatků, účinnost kontrolní činnosti vedoucích zaměstnanců na všech stupních řízení.

Pozornost bude také věnována svařovacím pracovištím (ručnímu laserovému svařování), dále i robotizovaným pracovištím, autonomním vozíků, manipulačním prostředkům, tvářecím strojům, a to z pohledu jejich údržby a kontrol, jak požaduje například NV č. 378/2001 Sb., rovněž na bezpečný provoz v souladu s průvodní a provozní dokumentací a zda zaměstnavatel vyhodnotil a přijal opatření k eliminaci rizik pro dané podmínky konkrétního pracoviště (označení komunikací pro pohyb pěších a manipulační techniky, eliminace střetů manipulačních vozíků se zaměstnanci). Zda zaměstnavatel přijal účinné opatření (organizační, technické) proti opakování pracovního úrazu včetně ověření zdravotní způsobilosti pro výkon dané činnosti.

Lesnictví a dřevozpracující průmysl

Kontrolní činnost v oblasti lesnictví a dřevozpracujícího průmyslu bude v roce 2025 zaměřena na kontrolu zajišťování BOZP u níže uvedených subjektů. Akcent bude brán na problematiku práce osamocených zaměstnanců a obsluhy motorových pil.

V oblasti lesnictví se bude konkrétně jednat o subjekty provádějící těžbu dříví, manipulaci a soustředování dříví, údržbu lesů, parků, sadů, břehových porostů, doprovodné zeleně vodních toků a pozemních komunikací. Dále také na kontroly zaměstnavatelů provádějící rizikové kácení.

V oblasti dřevozpracujícího průmyslu se kontroly zaměří na mikropodniky a malé podniky zabývající se zpracováním dřeva, tj. např. pilařská výroba, výroba nábytku, truhlářská a tesařská výroba.

Terciální sféra

Kontrolní činnost v oblasti terciální sféry bude v roce 2025 zaměřena na kontroly zajišťování BOZP u zaměstnavatelů, kteří především provozují činnosti pro zajištění služeb občanům.

Kontroly budou zaměřeny na školy, u nichž se uskutečňuje praktické vyučování. Konkrétně tak na střední školy či odborná učiliště. Zároveň budou kontroly prováděny i u fyzických osob, u nichž se uskutečňuje praktické vyučování žáků středních škol či odborných učilišť se zaměřením se na vybavení dílen. Kontrolní činnost bude také zaměřena na zaměstnavatele, kteří provozují kulturní zařízení, a to především se zaměřením se na jejich technická zázemí a bezpečnost provozu používaných technických zařízení.

4.1.2 Bezpečná práce s nebezpečnými chemickými látkami a směsmi

Dodržování bezpečnosti práce při manipulaci s nebezpečnými chemickými látkami a směsmi je důležité nejen z hlediska nebezpečnosti jednorázových expozic těmto látkám, kdy mohou při nesprávné manipulaci způsobit úraz zaměstnance (popálení, poleptání) či mohou vyvolat jinou mimořádnou událost (požár, výbuch), ale důležité je myslet i na expozice, které se projeví až v řádu několika let (zejména karcinogenita, mutagenita nebo toxicita pro reprodukci). Klíčovým prvkem pro bezpečnou manipulaci s těmito látkami zůstává řádné vyhodnocení rizik, způsobili a proškolení zaměstnanci, efektivní přidělování OOPP a kontrola jejich používání či celkově bezpečné pracoviště a pracovní postupy.

Cílem kontrol v roce 2025 budou malé a střední podniky, které nespádají pod režim zákona o prevenci závažných havárií, a přitom nakládají s nebezpečnými chemickými látkami či směsmi. Dále budou kontroly cíleny na společnosti, ve kterých v minulosti došlo k pracovním úrazům spojeným s nebezpečnými chemickými látkami a směsmi, se zaměřením zejména na přijatá opatření proti opakování těchto úrazů.

Kontroly se tak zaměří nejen na dodržování předpisů na úseku bezpečnosti práce, ale zejména i na zvyšování povědomí zaměstnanců, zaměstnavatelů i osob odborně způsobilých v prevenci rizik o bezpečném nakládání s nebezpečnými chemickými látkami a směsmi, které směřuje ke zvyšování celkové úrovně BOZP na pracovištích.

4.2 Kontroly k zajištění bezpečnosti provozu technických zařízení se zvýšenou mírou ohrožení života a zdraví a právních předpisů o bezpečnosti provozu VTZ

Zdvihací zařízení

Kontrola zdvihacích zařízení se bude provádět u zdvihacích zařízení bez ohledu na nosnost a účel použití. Součástí této kontrolní činnosti jsou také i prostředky pro vázání (ocelová a textilní lana, řetězy), dále zavěšení (traverzy, „S“ a „C“ háky) a uchopení břemene (magnety, svěrky, přísavky). V rámci kontrolní činnosti bude pozornost věnována i dodržování povinností zaměstnavatelů z hlediska zabezpečení odpovídající obsluhy, dále technického stavu, provádění předepsaných kontrolních úkonů a vedení předepsané dokumentace zdvihacích zařízení.

Hlavní zřetel této kontrolní činnosti bude věnován bezpečnému provozu vyhrazených zdvihacích zařízení, a to v návaznosti na přílohu č. 3 k NV č. 193/2022 Sb. V roce 2025 pak bude zvláštní pozornost věnována kontrole zpracování Systémů bezpečné práce u jeřábů a zdvihadel s motorickým pohonem (§ 3 odst. 1 písm. a), dále pracovních systému u pracovních plošin, stavebních výtahů, regálových zakladačů výtahů pro dopravu osob a nákladů, interním předpisům zaměstnavatelů, včetně kontroly seznamování obsluhovatелů zdvihacích zařízení s konkrétními návody výrobců pro obsluhu jednotlivých používaných a obsluhovaných ZZ. Kontroly budou také zaměřeny na činnosti prováděné revizními technikami ZZ zejména se zaměřením na obsah revizní zprávy vyhrazených zdvihacích zařízení, jak požaduje ust. § 9 nařízení vlády č. 193/2022 Sb.

Elektrická zařízení

Z výsledků a statistiky pracovních úrazů na elektrických zařízeních jednoznačně plyne, že je potřeba se této oblasti patřičně věnovat. V oblasti pracovní úrazovosti došlo k nárůstu smrtelných pracovních úrazů. Nejčastějšími příčinami pracovních úrazů na elektrických zařízeních jsou nedostatečné osobní předpoklady spolu s používáním nebezpečných pracovních postupů nebo způsobů práce a špatně nebo nedostatečně odhadnuté riziko.

Kontrolní činnost u elektrických zařízení se v rámci hlavního úkolu zaměří zejména na implementaci zákona č. 250/2021 Sb., o bezpečnosti práce v souvislosti s provozem vyhrazených technických zařízení a o změně souvisejících zákonů a jeho prováděcích předpisů, tj. NV č. 190/2022 Sb., o vyhrazených technických elektrických zařízeních a požadavcích na zajištění jejich bezpečnosti a NV č. 194/2022 Sb., o požadavcích na odbornou způsobilost k výkonu činnosti na elektrických zařízeních a na odbornou způsobilost v elektrotechnice, a to především v oblasti vyhledávání a prevence rizik, údržby, kontrol a revizí zejména starších strojů a zařízení, organizaci práce, průvodní a provozní dokumentaci, odbornou způsobilost a v zajištění ochrany před úrazem elektrickým proudem. Zadání úkolu je rozšířeno o kontroly čistíren odpadních vod.

Tlaková zařízení

Počet závažných a smrtelných pracovních úrazů při provozu vyhrazených tlakových zařízení v minulých letech a výsledky inspekcí OIP ukazují na nutnost systematické kontroly provozovatelů a subjektů zajišťujících související činnosti na tlakových zařízeních. V souvislosti se zjištěním provedených oprav, montáží a rekonstrukcí u provozovatelů budou kontroly provedeny i u subjektů, které tuto činnost prováděly, jelikož neodborně provedené opravy, montáže a rekonstrukce mohou výrazně zvýšit rizikovost provozu těchto tlakových zařízení.

Výběr kontrolovaných subjektů bude zaměřen na provoz rizikovějších tlakových zařízení jako jsou parní kotle, nádoby na plyny a stabilní tlakové nádoby, které jsou součástí technologií v chemickém průmyslu, v potravinářství, včetně výroby nápojů, výroby polystyrénu a v automobilovém průmyslu, kde jsou využívány autoklávy a akumulátory páry velkých objemů.

Při výběru jednotlivých zařízení každý inspektor využije své dosavadní zkušenosti z šetření závažných a smrtelných pracovních úrazů tak, aby kontrolní činnost měla vysoký preventivní charakter.

Při provozu parních středotlakých a vysokotlakých kotlů, případně i kotlů s velmi vysokým tlakem páry, bude kontrola zaměřena na průvodní a provozní dokumentaci, kvalitu obsluhy kotlů včetně provádění úpravy vody, dále kvalitu služeb chemických firem provádějících dodávání chemikálií a dalších činností při úpravě napájecí a kotelní vody, způsoby provádění revizí a zkoušek revizním technikem a provádění oprav tlakových zařízení ve vztahu k odpovědnosti provozovatele za bezpečný a hospodárný provoz kotelního zařízení.

V oblasti vyhrazených tlakových nádob stabilních budou kontroly zaměřeny na nádoby, které jsou součástí technologie výroby, s většími součiniteli tlaku a objemu a s obsahem více nebezpečných tekutin. Bude prověřováno dodržování předpisů v oblasti průvodní a provozní dokumentace, její dodržování při obsluze a údržbě.

S ohledem na používání nádob k dopravě plynů budou kontroly zaměřeny na používání, skladování a dopravu nádob na plyny v technologiích výroby. S tímto souvisí i provádění periodických zkoušek nádob na plyny ve zkušebnách, které tyto zkoušky provádějí. Kontrola se bude týkat vybavení a provádění zkoušek včetně předepsané dokumentace. Výběr subjektů bude určován z poznatků při kontrolní činnosti a ve spolupráci s TIČR dle jejich evidence uvedených zkušeben.

V oblasti nevyhrazených tlakových zařízení budou vybrány subjekty zabývající se dodávkou tepla z důvodů současných změn technologie, kde středotlaké centrální vytápění přechází na jednotlivé plynové kotelny a výměníky, kterých je velký počet, a tak by byla provedena kontrola z hlediska dodržování předpisů při montáži těchto zařízení se zaměřením na předepsané zabezpečovací zařízení.

Plynová zařízení

Z výsledků kontrolní činnosti OIP provedené v roce 2024 u činností při projektování, montáži, uvádění zařízení do provozu, zkouškách a revizích VTZ-PZ se zaměřením na odběrná plynová a plynárenská zařízení vyplynulo při jednotlivých činnostech značné množství porušení předpisů a zejména požadavků nové legislativy, a to zák. č. 250/2021 Sb. a prováděcího NV č. 191/2022 Sb., která upřesňují požadavky na provoz těchto zařízení nejen pro jejich provozovatele, ale také pro provoz plynárenských zařízení, držitelů licence na přepravu plynu nebo distribuci plynu. Zmíněná oblast technické prevence a dodržování rovněž nových legislativních požadavků je významným aspektem pro bezpečný a spolehlivý provoz VTZ-PZ zejména také vzhledem k výraznému rozvoji alternativ zemního plynu, např. LNG, bioplynu, ale také H₂, lehkých topných olejů, způsobu konečného využití a konkrétních technických realizací. Z uvedených důvodů považujeme za nezbytné v roce 2025 zaměřit kontrolní činnost do této oblasti provozu VTZ-PZ a na plnění povinností ze strany právnických a fyzických podnikajících osob, zajištění BOZP v souvislosti s provozem, údržbou, opravami, kontrolami a revizemi těchto zařízení.

V roce 2025 budou kontroly v oblasti provozu VTZ-PZ zaměřeny na provozovatele nízkotlakých plynových kotelen a kompresorových stanic v průmyslové výrobě, průmyslových tepelných zařízení, kogeneračních jednotek, zásobníků a rozvodů technických a topných plynů, subjekty zabývající se distribucí LPG, CNG, LNG a H₂ a dále pak také na subjekty provozující auto myčky s provozem VTZ-PZ, pečovatelská, zdravotnická a nemocniční zařízení.

4.2.1 Integrovaná inspekce dle zákona o prevenci závažných havárií, kontrola bezpečnostní dokumentace

SÚIP a OIP jsou společně s Českým báňským úřadem a obvodními báňskými úřady, krajskými hygienickými stanicemi a hasičskými záchrannými sbory krajů zařazeny mezi tzv. orgány integrované inspekce. Společná pravidelná kontrola orgánů integrované inspekce spolu s krajskými úřady a Českou inspekcí životního prostředí je zařazena do kontrolních úkolů na základě požadavků zákona o prevenci závažných havárií, který stanoví systém prevence závažných havárií pro objekty, ve kterých je umístěna nebezpečná látka, s cílem snížit pravděpodobnost vzniku a omezit následky závažných havárií na životy a zdraví lidí a zvířat, životní prostředí a majetek v těchto objektech a v jejich okolí.

Integrovaná inspekce má za cíl provést společnou kontrolu podle ročního plánu kontrol zpracovaného Českou inspekcí životního prostředí, která ověřuje dodržování povinností stanovených zákonem o prevenci závažných havárií nebo uložených na základě tohoto zákona v souladu s našimi kontrolními kompetencemi.

Kontroly v rámci integrovaných inspekcí nejsou zacíleny pouze na bezpečnost práce a bezpečný provoz vyhrazených technických zařízení s cílem eliminovat možnost vzniku závažné havárie, ale zejména se také zaměřují na ověření přijatých opatření ve vztahu k minulým mimořádným událostem.

Provozovatelé zařízení pod režim zákona o prevenci závažných havárií rovněž předkládají krajským úřadům zpracovanou bezpečnostní dokumentaci a OIP v postavení dotčeného orgánu státní správy mají každoročně možnost se k těmto bezpečnostním programům či zprávám vyjadřovat v rámci svých kompetencí.

Seznam hlavních kontrolních oblastí SÚIP na rok 2025

Podněty ke kontrole

Oblast ZoZ

1. kontroly zastřeného zprostředkování zaměstnávání a jeho umožnění,
2. kontroly nelegálního zaměstnávání občanů ČR, občanů EU a cizinců ze třetích zemí,
3. kontroly plnění povinného podílu zaměstnávání osob se zdravotním postižením,
4. kontroly rovného zacházení a zákazu diskriminace při uplatňování práva na zaměstnání. poskytování služby péče o dítě v dětské skupině.

Oblast PPV

1. rovné zacházení se zaměstnanci, dodržování zákazu diskriminace, rovné odměňování zaměstnanců s důrazem na rovné odměňování mužů a žen,
2. odměňování zaměstnanců, dodržování minimální mzdy,
3. pracovní doba a doba odpočinku,
4. agenturní zaměstnávání,
5. dodržování pravidel při vysílání zaměstnanců k výkonu práce v rámci nadnárodního poskytování služeb,
6. pracovní podmínky zaměstnanců ze zahraničí, se zaměřením na pracovní podmínky zaměstnanců – držitelů dočasné ochrany z Ukrajiny a na pracovní podmínky zaměstnanců zaměstnaných v rámci programu Kvalifikovaný zaměstnanec,
7. na základě informací z obdržených podnětů a upozornění budou prováděny i kontroly dodržování všech ostatních povinností zaměstnavatelů stanovených jim v oblasti pracovněprávních vztahů (například na úseku ochrany osobních práv zaměstnanců, dovolené, překážek v práci, součinnosti s odborovou organizací, ochrany oznamovatelů).

Oblast BOZP a VTZ

1. kontroly k zajištění bezpečnosti provozu VTZ zařízení plynových, zdvihacích, elektrických a tlakových,
2. kontroly BOZP v odvětví zpracovatelského průmyslu a strojírenství, stavebnictví, těžby a zpracování dřeva, terciální sféry, zemědělství a potravinářství,
3. kontroly dodržování povinností souvisejících s nakládáním s nebezpečnými chemickými látkami a směsmi,
4. kontroly v rámci integrované prevence,
5. kontroly rizikových dopravců.

Seznam použitých zkratk

BOZP	bezpečnost a ochrana zdraví při práci
CNG	stlačený zemní plyn
ČR	Česká republika
ELA	Evropský orgán pro pracovní záležitosti
EU	Evropská unie
GŘ ÚP ČR	Generální ředitelství Úřadu práce České republiky
H ₂	vodík
LNG	zkapalněný zemní plyn
LPG	zkapalněný ropný plyn
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MV	Ministerstvo vnitra
NV	nařízení vlády
OIP	oblastní inspektorát práce (inspektorát)
OOPP	osobní ochranné pracovní prostředky
OZP	osoba se zdravotním postižením
PPV	pracovněprávní vztahy
SÚIP	Státní úřad inspekce práce (Úřad)
TIČR	Technická inspekce ČR
ÚP ČR	Úřad práce České republiky
ust.	ustanovení
VTZ	vyhrazené technické zařízení
VTZ – PZ	vyhrazené technické zařízení – plynové zařízení
ZoZ	zákon o zaměstnanosti
ZZ	zdvihací zařízení